CAMPUSUTVIKLINGSPLAN FOR UNIVERSITETET I SØRØST-NORGE, CAMPUS PORSGRUNN

Delplan byplan og mobilitet

RAPPORT

Juni 2020

STATSBYGG

Universitetet i Sørøst-Norge

Studentsamskipnaden I SØRØST-NORGE

PORSGRUNN KOMMUNE

LINK ARKITEKTUR

SAMMENDRAG

Campusutviklingsplanen skal gi føringer for utviklingen av campus Porsgrunn med bygg, uteområder og infrastruktur. I foreliggende delplan er det byplan og mobilitet som behandles spesielt. Det skal senere utarbeides en campusstrategi for hele Universitetet i Sørøst-Norge (USN).

Campus Porsgrunn ligger på Kjølnesområdet i randsonen av Porsgrunn sentrum, sentralt i Grenland og i Porsgrunn-Skien byområde. En pågående knutepunktutvikling rundt Porsgrunn stasjon gir muligheter for å knytte sentrum og campus bedre sammen. Dette samt behovet for studentboliger, er bakgrunnen for utarbeidelsen av foreliggende delplan.

Delplanen for byplan og mobilitet legger til rette for god kobling og samhandling mellom campus, byen og omgivelsene, og at det er enkelt å reise miljøvennlig. Dagens situasjon, relevante utviklingstrekk og behov er beskrevet som grunnlag for mål, innsatsområder, strategier og tiltak.

INNHOLD

1 INNLEDNING 4
1.1 Leseveiledning 4
1.2 Bakgrunn 4
1.3 Prosess og organisering 5
1.4 Høring 6
1.5 Grensesnitt og synergier med andre prosjekter 6
1.6 Resultater av Campusutviklingsplan for Høyskolen i Telemark, studiested Porsgrunn, våren 2013 7
2 MÅL FOR CAMPUS – BYPLAN OG MOBILITET 9
2.1 Visjon og overordnet mål for campus 9
2.2 Effektmål 9
2.3 Strategier 10
3 MULIGHETSROMMET OG INNSATSOMRÅDER 11
3.1 Mulighetsrommet innenfor de to hovedtemaene 12
3.2 Overordnet arealstrategi 15
3.3 Forslag til tiltak 17
3.4 Veien videre 19
4 DAGENS SITUASJON 20
4.1 Om Universitetet i Sørøst-Norge (USN), campus Porsgrunn 20
4.2 Om campus Porsgrunn 22
4.3 Beskrivelse av området 22
4.4 Stedlige forhold 27
4.5 Sosiale forhold 29
4.6 Interessentanalysen 30
4.7 Oppsummerte funn fra kartleggingen av dagens situasjon 31
5 RAMMER OG FØRINGER 33
5.1 Virksomhetens føringer 33
5.2 Nasjonale og rikspolitiske føringer 33
5.3 Regionale føringer 34
5.4 Lokale føringer 34
5.5 Statsbyggs føringer 34
5.6 Oppsummerende kommentarer 35
6 UTVIKLINGSTREKK 36
6.1 Fremtidig utvikling av USN Porsgrunn 36
6.2 Trender i tiden 36
6.3 Strategisk campusutvikling – omgivelser som strategisk virkemiddel 36
6.4 Campus i interaksjon med studiestedet 36
6.5 Mobilitet – valg av transportløsninger i campusutvikling 37
6.6 Livet på campus – et faglig og sosialt møtested 38
7 MOBILITET 39
7.1 Oppsummering av gjeldende føringer 39
7.2 Dagens reisemidler 39
7.3 Reisevaner 41
7.4 Samlet vurdering av dagens tilbud og konklusjon 42
8 LOKALISERING AV STUDENTBOLIGER 43
8.1 Bakgrunn og føringer 43
8.2 Metode 43
8.3 Avgrensning og alternativene 44
8.4 Oppsummering og anbefaling 46
9 OPPFØLGING AV CAMPUSPLANEN 48
9.1 Problemstillinger til campusstrategi for USN og campusutviklingsplan for USN Porsgrunn ... 48
9.2 Finansiering 48
10 KILDER 50

1 Innledning

1.1 Leseveiledning

Dokumentet er bygd opp slik at planens viktigste innhold kommer først (kapittel 2 og 3), mens øvrige beskrivelser og underlag står lenger bak.

1.2 Bakgrunn

Universitetet i Sørøst-Norge (USN), campus Porsgrunn, har bestilt en del av en ny campusutviklingsplan for temaet byplan og mobilitet, hvor også lokalisering av studentboliger inngår. Planen har fokus på følgende:

- *Mål og strategier:* for fremtidig utvikling av campus knyttet til mobilitet og byplanmessige problemstillinger.
- *Mobilitetsanalyse og tiltak:* for å bedre mobilitet og tilknytning til bysentrum og viktige kollektivknutepunkt, herunder er det gjort en reisevaneundersøkelse.
- *Lokaliseringsanalyse:* for lokalisering av 200-300 nye studentboliger på eller tett på campus.

På sikt skal delplanen inngå i en campusstrategi for hele USN og komplett campusutviklingsplan for studiestedet Porsgrunn. Delplanen foreslår mål, strategier, innsatsområder og tiltak for å oppnå ønsket utvikling knyttet til byplan og mobilitet. Vedlagt delplanen følger:

1. Kartlegging og analyse
2. Reisevaneundersøkelse
3. Lokaliseringsanalyse for studentboliger
4. Høringsuttalelser

Hva er en campusutviklingsplan?
I henhold til langtidsplanen for forskning og høyere utdanning skal alle statlige universiteter og høyskoler (UH) ha en plan for utviklingen av sin fysiske campus, som danner grunnlag for virksomhetens prioriteringer av bygge- og infrastrukturprosjekter. I langtidsplanen står det at *«campusutviklingsplaner er et viktig redskap for å legge til rette for en fremtidsrettet utvikling av enkeltcampus og flercampusinstitusjoner som støtter opp om institusjonens faglige prioriteringer[1]»*.

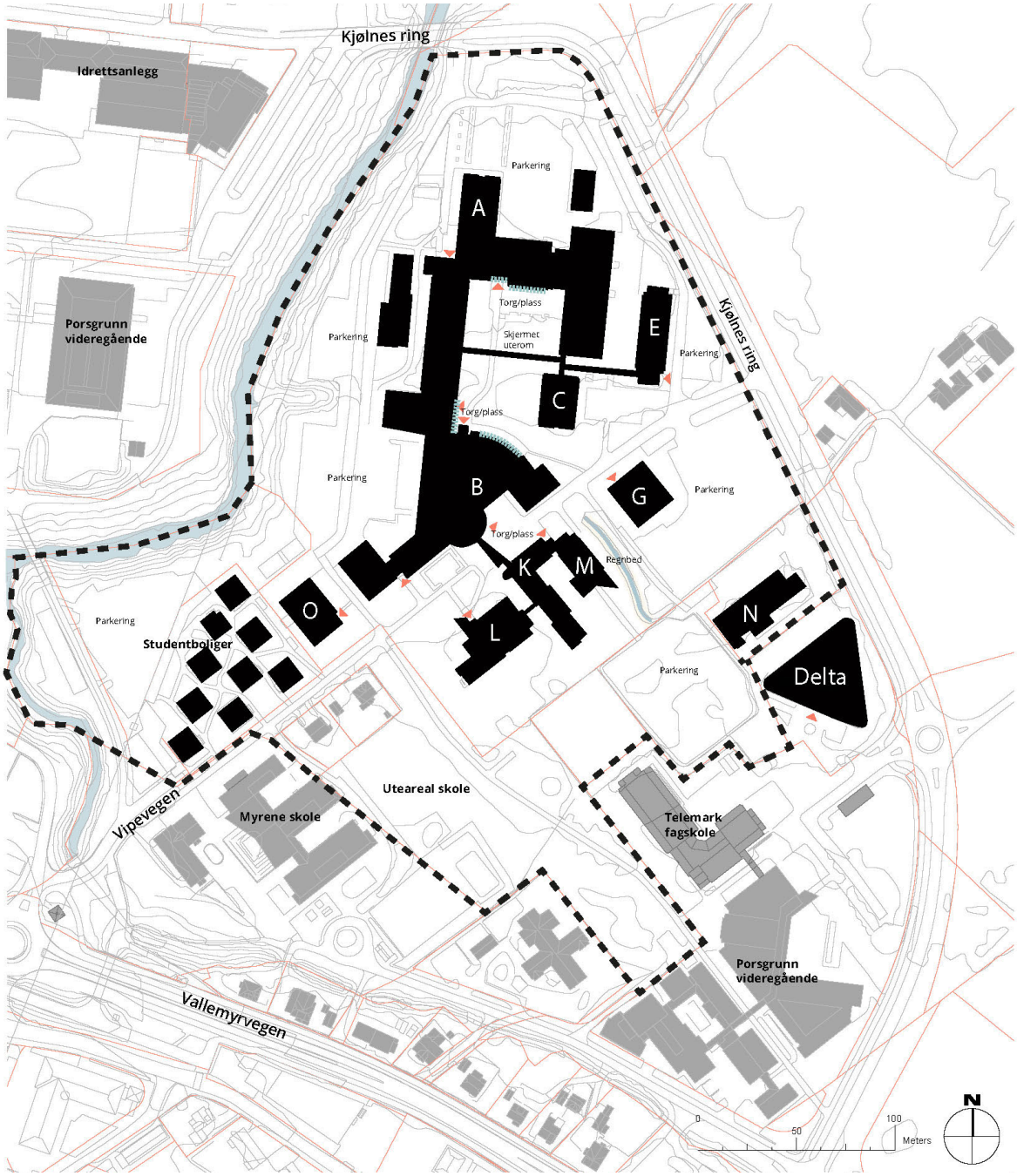
En campusutviklingsplan er en helhetlig og langsiktig plan for effektiv og god bruk og utvikling av bygg, eiendom og infrastruktur, som skal støtte opp under institusjonens faglige og strategiske målsettinger. Campusutviklingsplanen angir overordnede og langsiktige prinsipper for arealbruk og er et strategisk verktøy for Statsbygg og UH-virksomheten. Den skal gi et godt grunnlag for utvikling og prioritering av tiltak på campus i et 20 års perspektiv.

Mål for arbeidet
Delplanen skal legge til rette for en hensiktsmessig utvikling av campus Porsgrunn innenfor temaet byplan og mobilitet. Videreutvikling av eiendommen er viktig for å bidra til at campus Porsgrunn er et attraktivt studiested og en attraktiv arbeidsplass.

Delplanen skal være i tråd med virksomhetens overordnede strategier og med Porsgrunn kommunes ønskede utvikling for området, og henge sammen med den pågående byutviklingen. Planen skal legge til rette for en positiv utvikling gjennom innsatsområder og forslag til tiltak som bidrar til:

- at opplevd og faktisk avstand mellom byen og campus reduseres,
- at flere reiser kollektivt, går og sykler til campus,
- at hovedadkomsten til campus fra byen blir definert,
- at det er tatt høyde for fremtidig campusutvikling og behov, herunder studentboliger.

[1] Kunnskapsdepartementet (2018), Meld. St. 4 (2018-2019) Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2019-2028

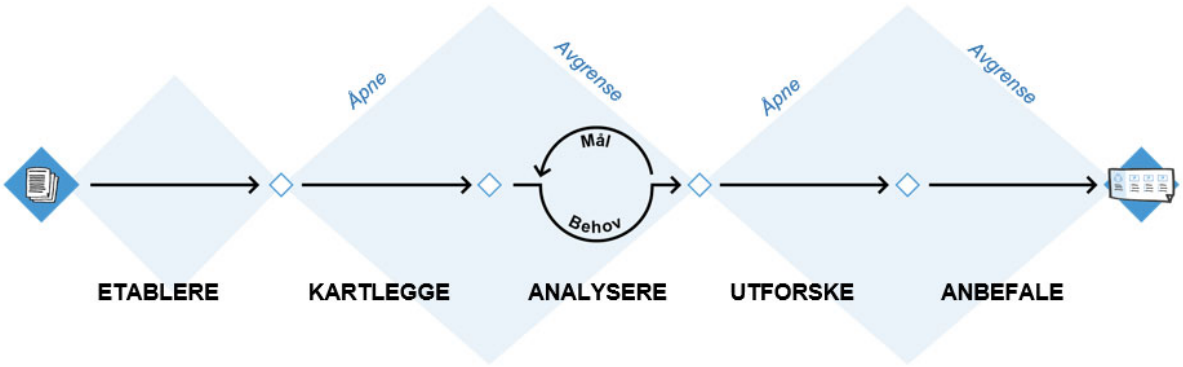
Figur 1: Prosjektavgrensning for campus

1.3 Prosess og organisering

Oppdraget er i stor grad organisert etter prosesser for campusutviklingsplaner gjennomført i Statsbygg (se figur 2).

Prosjektets oppstartsmøte ble gjennomført i april 2019 og var begynnelsen på kartleggingsfasen for delplanen. Kartleggingsfasen resulterte i en rapport som beskriver eksisterende situasjon for campus og temaene byplan og mobilitet. Høsten 2019 ble det gjennomført en reisevaneundersøkelse som ga nyttig informasjon om mobilitet og reisevaner.

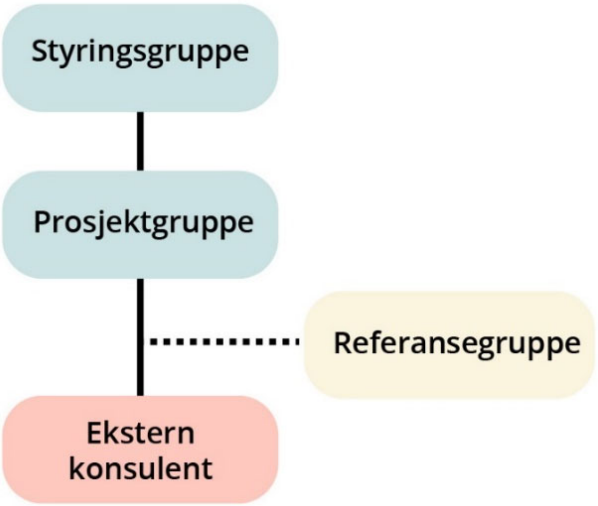
Kartleggingen og analysene har dannet et kunnskapsgrunnlag for arbeidet og vært viktig for utarbeidelsen av mål, innsatsområder og mulige tiltak for campus. Det er i tillegg utarbeidet en lokaliseringsanalyse som gir anbefaling for plassering av studentboliger og er et grunnlag for videre beslutninger. Metodebruk for analysene er beskrevet i kapitlene om mobilitet (kap. 7) og lokaliseringsanalysen (kap. 8).

Figur 2: Statsbyggs prosessmodell for arbeidet med campusutviklingsplaner.

Prosjektet har vært organisert slik (se figur 3):

- *En styringsgruppe* bestående av representanter fra USN, Studentsamskipnaden i Sørøst-Norge (SSN), Porsgrunn kommune og Statsbygg. Deres mandat har vært *å angi retning og føringer for arbeidet, prioritere strategier og tiltak og kvalitetssikre leveransen.*
- *En prosjektgruppe* som har vært ansvarlig for gjennomføring og oppfølging av prosjektet, bestående av representanter fra USN, SSN, Porsgrunn kommune, Statsbygg og Link arkitektur som ekstern konsulent. Statsbygg har hatt prosjektlederrollen, med bistand fra Link arkitektur. Mandatet til prosjektgruppen har vært *oppfølging av prosjektet, herunder koordinering mot andre prosesser/aktører, sørge for fremdrift og at utredninger gjennomføres.*
- *En referansegruppe* bestående av representanter fra Telemark fylkeskommune, Statens vegvesen, Bane NOR, Porsgrunn kommune, Skien kommune, Bamble kommune, Siljan kommune og Vy. En representant fra studentene deltok også i møter i begynnelsen av prosjektet. Referansegruppens mandat innebar å *bidra med informasjon, faglige råd og kvalitetssikring og forankring av leveranser etter behov.* Det er i tillegg gjennomført et eget møte med utvalgte studenter om dagens situasjon.

Figur 3: Organisasjonskart for prosjektet.

1.4 Høring

Delplanen var på høring fra medio mars til starten av mai 2020 og det innkom 3 uttalelser, henholdsvis fra Porsgrunn kommune (orienteringssak for formannskapet), Bystrategi Grenland og Myrene FAU. Uttalelsene er oppsummert og lagt ved i vedlegg 4.

1.5 Grensesnitt og synergier med andre prosjekter

Det pågår flere prosjekter som er relevante for utviklingen av campus Porsgrunn nå og fremover. Disse er kartlagt og tatt i betraktning i arbeidet med delplanen for campus Porsgrunn:

Utarbeidelse av campusstrategi for hele USN: På sikt skal det utarbeides en campusstrategi for hele USN. Foreløpig planlagt oppstart er i løpet av 2020. Denne strategien skal være førende for campusutviklingen ved alle de 8 campusene til USN.

Nylig revidert kommuneplanens arealdel for Porsgrunn kommune: Porsgrunn kommune rullerte nylig kommuneplanens arealdel.

Kommunedelplan for knutepunkt Porsgrunn: Det skal lages en kommunedelplan for knutepunktet rundt Porsgrunn stasjon, som vil få stor betydning for koblingen mellom campus og byen. Det innebærer en mulig fremtidig flytting av jernbanestasjonen og bymessig utvikling rundt denne, som gir utvidet sentrumsområde og muligheter for å knytte byen og campus enda bedre sammen (figur 4).

Nye E18 Lanner – Kjørholt: E18 utbyggingen går i en strekning fra Langangen i Telemark til Grimstad i Aust-Agder. Hensikten med ny E18-trasé er bedre trafikkavvikling, redusert trafikkulykker og en reduksjon av miljøproblemene for randbebyggelsen langs dagens E18. Prosjektet påvirker trafikk inn mot Porsgrunn via Vallermyrvegen og er derfor relevant for campus.

Bypakke Grenland – pågående prosjekter: Nytt handlingsprogram for bypakke Grenland 2019-2022 ble vedtatt høsten 2018. Pågående prosjekter i Porsgrunn som er relevante for campus er:

- *Fv. 356 Linaaesgate – Raschebakken, Grønn lenke:* Ombygging av fylkesvegstrekning fra utpreget veganlegg til bygate med ulike byrom, for redusert gjennomfartstrafikk og bedre forhold for myke trafikanter.
- *Kirkebakken-Sverresgate-Hovenggata:* Strekningen omformes til en bygate og skal øke fremkommeligheten for kollektivtransport og syklende.
- *Gangbru, Vestsida – Porsgrunn sentrum:* Ny gangbro skal skape en god forbindelse for gående og syklende som knytter vestsiden nærmere nordre del av sentrum, kollektivknutepunktet ved stasjonen og campus på Kjølnes med USN, skoler og idrettsanlegg.
- *Fv. 32 Gimlevegen – Augestadvegen (Lilleelvkrysset)):* Utbedring av de trafikale forholdene, bedre fremkommelighet for kollektivtransport og myke trafikanter.
- *Fv. 32 Vallermyrvegen – Ullinvegen (Enger) nytt kryss i 2020:* Utbedring av dagens kryss og avkjøringer i området bedrer trafikksikkerheten og vil redusere forsinkelser for M2-bussene som har stopp på USN.

Ny svømmehall og idrettsanlegg på Kjølnes nord: Ny svømmehall (Kjølnesbadet) og dobbelthall (Porsgrunn Arena) i Kjølnesparken ble ferdigstilt i 2019. Anlegget grenser til campus.

Ny videregående skole i Porsgrunn: I 2021 er planen å samlokalisere Porsgrunn videregående skole på Kjølnes syd. Telemak fylkeskommune har varslet oppstart av reguleringsplan for Porsgrunn videregående i november 2019. Planområdet berører campus og Kjølnes.

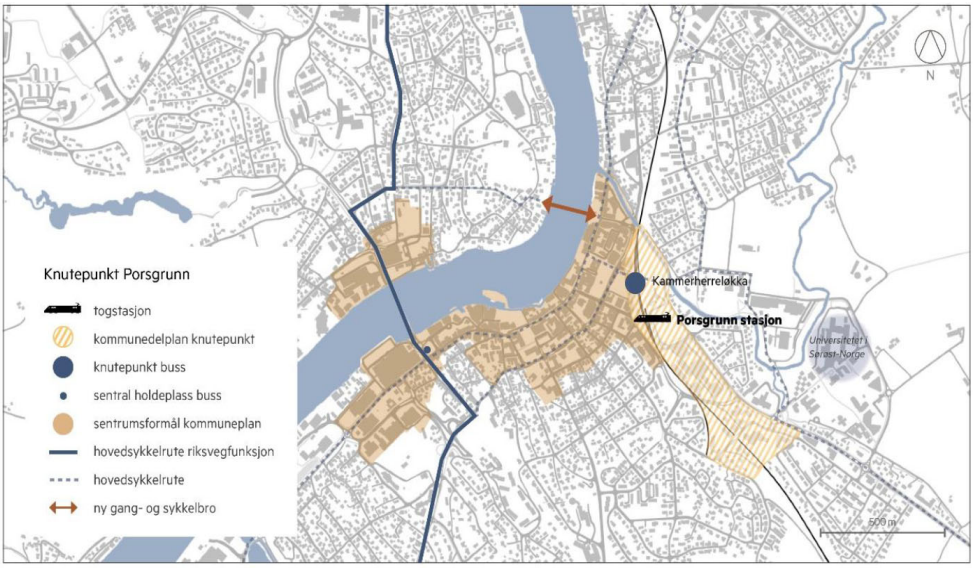
Wayfinding og skiltprosjekt: Porsgrunn kommune har i samråd med USN og Statsbygg gjort tiltak for å bedre skilting og wayfinding (veivisning) fra jernbanestasjonen til campus. Bane NOR Eiendom er involvert i skilting på stasjonen. Enkelte gjenstående tiltak planlegges gjennomført våren 2020.

1.6 Resultater av Campusutviklingsplan for Høyskolen i Telemark, studiested Porsgrunn, våren 2013

Campusutviklingsplanen fra 2013 foreslår tiltak knyttet til tre hovedområder: a) Øke attraktiviteten til Porsgrunn som studentby, b) bedre attraktiviteten på høgskolens infrastruktur og omgivelser, og c) øke attraktiviteten for næringsutvikling.

Innen hovedområde b) ble det trukket frem tiltak for å utbedre den tekniske infrastrukturen (for eksempel internett, støy, lys, lyd, el) og behov for en mobilitetsplan. Videre ble det foreslått tiltak som øker attraktiviteten på studiestedet og utvikling av formelle og uformelle møtesteder, samt bidrar positivt til arealer som har en mer sosial funksjon. Her inngikk tiltak som nytt studenthus og videreutvikling av kantine, atrium og glassgata.

Nytt auditorium, utvidelse av bibliotek og etablering av kafé ble ferdigstilt i 2013. Bibliotek og kafé er blitt viktige sosiale møtesteder for studentene. Bygg M ble bygget om i 2014 og i 2015 ble bygg E rehabilitert. I 2017 ble bygg L bygget om til simuleringssenter for sykepleierstudenter. I 2017 ble det også bygget nytt studenthus sentralt på campus. Rehabilitering av bygg B, som omfatter bl.a. oppgradering av tekniske anlegg og glassgaten, er under planlegging med mulig gjennomføring i 2020.

Figur 4 Sentralt utviklingsområde Knutepunkt Porsgrunn. Kilde: Bystrategi Grenland 2018.

2 Mål for campus – byplan og mobilitet

2.1 Visjon og overordnet mål for campus

USN sin visjon er at universitetet skal være «*Regionalt forankret og internasjonalt konkurransedyktig*»[2].

USN sine verdier understøtter dette og er disse tre:

- *«Nært og tilgjengelig – tett på studenter, arbeidsliv og lokalmiljø*
- *Nyskapende og ærgjerrig – høye krav til studenter og ansatte.*
- *Relevant og tydelig – bidrag som teller, og til stede i de viktige samfunnsdebattene».*

Videre står det i USN sin strategiplan 2017-2021 at *«gjennom profesjonsrettet, arbeidslivsorientert og samfunnsrelevant utdanning og forskning bidrar USN til utvikling av et bærekraftig kunnskapssamfunn. USN fremmer dannelse, kritisk tenkning og lærer studentene å ta ansvar i det globale samfunn».*

USN har i samme plan satt fem ambisjoner der USN skal utmerke seg, der ambisjon 3 og 4 er særlig relevant for denne delplanen.

- Ambisjon 3: «*Studenter som kjenner høy grad av tilhørighet, trivsel og trygghet».* Som et svar på dette skal USN «*Utvikle campus som er sosialt inkluderende og kulturelt stimulerende».*
- Ambisjon 4: «*Studietilbud som er krevende og utvikler nyskapende og ansvarlige medborgere som former en bærekraftig framtid.»* Som igjen peker på at USN vil fremme samfunns- og miljøansvar hos studenter og ansatte.

Basert på USN sin visjon, verdier og strategidokumenter, beskrevet kort over, er det utarbeidet et overordnet mål for campus Porsgrunn med to effektmål som dekker denne delplanens tematikk.

Overordnet mål:

Campus Porsgrunn skal være et attraktivt lærings- og arbeidssted med fleksible og effektive arealer som utvikles i miljøvennlig retning i god samhandling med offentlige og private interesser.

2.2 Effektmål

Effektmålene dekker temaene byplan og mobilitet. De beskriver effekten som ønskes oppnådd gjennom denne delplanen (ønsket fremtidig situasjon). Målene er formulert slik:

1 BYUTVIKLING OG BYPLAN

Campus Porsgrunn har en god kobling til og samhandling med byen og omgivelsene.

2 BÆREKRAFT OG MOBILITET

Campus Porsgrunn er arealeffektiv og godt tilrettelagt for bruk av miljøvennlig transport.

[2] Universitetet i Sørøst-Norge, Strategiplan for USN 2017-2021

2.3 Strategier

Strategiene beskriver hva som må til for å oppnå målene:

Mål 1: Byutvikling og byplan:

Campus Porsgrunn har en god kobling til og samhandling med byen og omgivelsene.

Dette målet kan oppnås ved å:

- tilrettelegge for gode forbindelseslinjer og henvender seg mot byen
- samarbeide med relevante aktører for å fremme Porsgrunn som universitetsby[3]
- redusere effekten av barrierer mellom byen og campus
- bedre lesbarhet og orientering
- tilrettelegge for god synlighet fra nærområdet/ veien
- samle og fortette bygningsmassen
- utvikle attraktive sosiale møteplasser ute
- ivareta universell utforming og god tilgjengelighet
- utvikle et levende og flerfunksjonelt campus med varierte tilbud og åpne opp for byens innbyggere

Mål 2: Bærekraft og mobilitet:

Campus Porsgrunn er arealeffektiv og godt tilrettelagt for bruk av miljøvennlig transport.

Dette målet kan oppnås ved å:

- tilrettelegge for bedre gang- og sykkelforbindelser på og til campus
- tilrettelegge for økt kollektivdekning og tilgjengelighet til kollektivtransport
- tilrettelegge for gode forbindelser og lesbarhet internt på campus
- tilrettelegge for sambruk og økt bruk av campus utenom kjernetiden
- ta i bruk ny teknologi innen transport og mobilitet
- redusere parkeringsdekning
- klima- og energitilpassede bygg
- ivareta, sikre eller øke grønne områder og biologisk mangfold

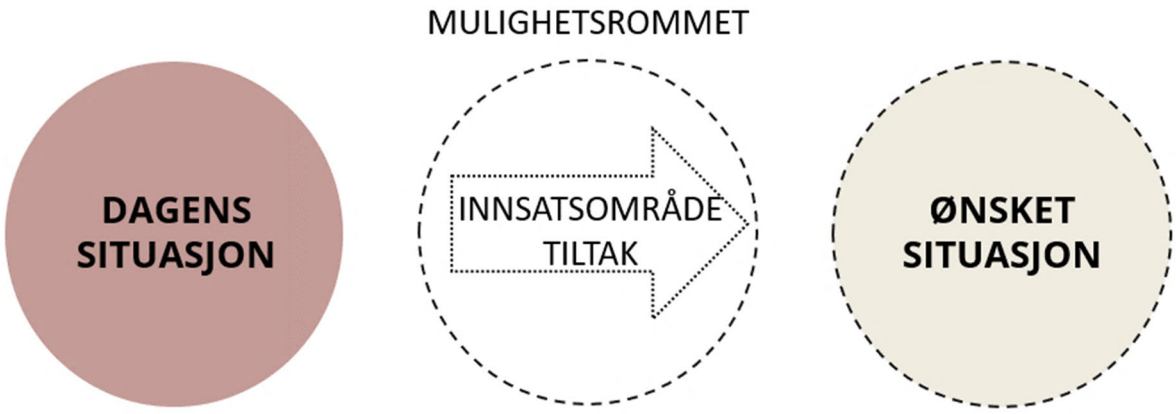
[3] Samarbeid med arbeids- og næringsliv, herunder også nærmiljø og byen, er aktuelle tema i fremtidig revisjon av campusutviklingsplanen.

3 Mulighetsrommet og innsatsområder

For å kunne definere riktige innsatsområder og tiltak for campusutviklingen er det nødvendig å se på *«gapet»* mellom dagens situasjon, behov, trender og føringer og ønsket fremtidig situasjon satt gjennom målene. Gjennom å definere *«gapet»* er det mulig å si noe om hva som skal til og hvilke tiltak det er mulig å tenke seg for å oppnå ønsket situasjon (definert gjennom effektmålene). I delplanen kaller vi dette *«mulighetsrommet»*. *«Mulighetsrommet»* er vurdert for de to hovedtemaene i denne planen i kapitlene under. Under hvert tema er det definert ulike innsatsområder med tilhørende forslag til tiltak. Innsatsområdene er viktige å jobbe med for å nå målene i planen.

Tiltakene er kort beskrevet, og noen er utdypet mer i kap. 0 Veien videre. I tiltakslisten er det foreslått ansvarlige for hvert tiltak og en mulig tidshorisont for tiltaket. Kortsiktige tiltak er definert som inntil 5 år, og langsiktige tiltak inntil 15-20 år. Denne delplanen har et 20 års perspektiv.

En del tiltak kan USN og Statsbygg selv stå for, mens mange av tiltakene berører annen eiendom og krever tillatelse fra flere parter og er andre aktørers ansvarsområde.

Figur 5: Illustrasjon over gapet mellom dagens situasjon og ønsket situasjon - mulighetsrommet.

3.1 Mulighetsrommet innenfor de to hovedtemaene

Byutvikling og byplan:

Begrunnelse for innsatsområder:

USN/Statsbygg og Porsgrunn kommune er opptatt av å knytte Porsgrunn sentrum og Kjølnesområde tettere og bedre sammen. Det er i dag relativt kort avstand mellom sentrum og campus, men avstanden oppleves lengre på grunn av barrierer som jernbanelinjen, Vallermyrvegen og Lilleelva.

Urbane kvaliteter på en campus og bedre kobling mellom vertsbyen og utdanningsinstitusjonen har fått økt fokus i konkurransen om studenter og forskere, som mer enn før vektlegger studiestedet og dets kvaliteter i valg av institusjon. I byutviklingen og arealplanleggingen i Porsgrunn kommune vektlegges nå et sterkt og tydelig sentrum, og det arbeides med å bedre koblingen mellom sentrum og Kjølnes.

Mulighetene innenfor dette tema knytter seg derfor til:

- viktige pågående og fremtidige arealutviklingsprosesser
- å arbeide med viktig forbindelser, spesielt de med eller som skaper barrierer for myke trafikanter
- en arealutvikling på campus som optimaliserer og fortetter kvalitetene rundt en sentral akse som henvender seg mot sentrum

Konkretisering av innsatsområder:

1. Samarbeid mellom byen og campus

Kort beskrivelse: Delplanen har mål om at campus skal ha en god kobling og samhandling mot byen. Det skjer mye positivt knyttet til knutepunktutvikling og byutvikling i Porsgrunn, der sentrum på sikt vil nærme seg campus. Men dette er langsiktige planer og investeringer frem i tid. Det vil ta mange år før løsninger materialiserer seg, men føringene legges nå, som for eksempel i kommunedelplan for knutepunkt Porsgrunn. Utvikling av knutepunktsområdet vil skape store muligheter for koblingen mellom sentrum og Kjølnes.

Det blir derfor viktig i tiden fremover at USN og Statsbygg følger opp, medvirker i og bidrar inn i de planarbeidene som foregår i området og følger opp campusutvikling som et fast og gjentakende tema i faste samarbeidsarenaer. Dette vil bidra til å fremme USN sine ønsker for campusutviklingen og skape mer fokus på Porsgrunn som universitetsby.

2. Utvikling av campus

Kort beskrivelse: Funksjonene på campus er relativt godt samlet med en struktur av innvendige og utvendige forbindelser som det kan bygges videre på. Men det er utfordringer med lesbarhet og orientering. Bebyggelsens høyde er lav og det er potensiale for mer kompakt utnyttelse av tomten. I tillegg er funksjonene i hovedsak orientert innover og ikke i retningen mot sentrum.

Sentralt på campus er det definert en akse som går delvis bilfri gjennom campus og mot byen (Vipevegen). Potensialet i denne og tilgrensende arealer er i dag ikke fullt utnyttet og bør forsterkes som et hovedgrep på campus som *Universitetsaksen*, fra Kjølnes ring, gjennom campus og helt frem mot krysset i Vallermyrvegen. Fortetting langs denne aksen er et av de viktigste tiltakene for å samle campus og bygge opp om eksisterende bygg, strukturer og uterom.

I tillegg leder denne *Universitetsaksen* mot Vallermyrvegen og transformasjonsområdet i nordvest som vil være i stor utvikling og trolig vil komme til å bli mer attraktivt å ferdes igjennom. I planen har vi kalt denne forbindelsen frem til stasjonen for S*entrumsaksen*.

For campus er det i dag en eldre reguleringsplan som på sikt vil være nødvendig å revidere, trolig allerede ved gjennomføring av en studentboligutbygging. Det er altså sannsynlig at krav til ny reguleringsplan for campus vil utløses ved større nybyggprosjekter på eiendommen.

Det blir derfor viktig i tiden fremover at det jobbes med *Universitetsaksen* som strukturerende element for arealutviklingen. Det bør jobbes med gode koblinger mellom aksen og eksisterende bygningsmasse, der særlig hovedinngangen og andre innganger er viktige punkt. Økt attraktivitet langs aksen kan oppnås ved tiltak i uterommene, skilting og økt synlighet av aktivitet i første etasjene. Dette vil bidra til at den oppleves som den sentrale gaten på campus, mer enn en forbindelse eller en vei.

Ved en eventuell fremtidig utarbeidelse av reguleringsplan bør det lages bestemmelser som sikrer *Universitetsaksen* som organiserende element, samt gir føringer for økt utnyttelse og tilrettelegging for aktivitet langs denne aksen.

Bærekraft og mobilitet:

Begrunnelse for innsatsområder:

Delplanen har mål om å fremme bruk av miljøvennlig transport for at flere skal reise kollektivt, gå og sykle til og fra campus.

Gjeldende føringer understøtter en utvikling av transportsystem som er trafikksikre, omstilling til lavutslippssamfunnet og økt fremkommelighet for myke trafikanter. Prosjekter og tiltak som er gjort, blant annet i Bypakke Grenland, retter seg mot tiltak for gående og syklende, økt kollektivdekning og redusert negativ klimapåvirkningen. Bilen er imidlertid et viktig transportmiddel for mange ved universitetet og mange studenter og ansatte bruker bilen til og fra campus, noe som bekreftes av reisevaneundersøkelsen.

For å oppnå ønsket reisemiddelfordeling må tilbudet for kollektiv-, gang- og sykkeltrafikk være godt nok til å oppleves som et reelt alternativ. Det virker ikke å være tilfelle for alle som bruker campus i dag. I dag er det få ansatte som bruker tog eller buss, mens studentene bruker bussen. Reisevaneundersøkelsen bekrefter at det er vanskelig å få mange reisende til å bruke kollektivtransport uten at det legges begrensninger på bilbruken. Det virker å ligge langt større potensialer i å få flere over fra bil til sykkel og gange enn til kollektivtransport. Å fremme sykkel og gange har også store fordeler for helse, trivsel og bymiljøet.

Dette viser at det ligger spesielt gode muligheter innenfor:

- tiltak for å gjøre sykkel mer attraktivt
- tiltak for å øke andelen som går
- prioritere studentboliger og uterom fremfor parkering, og gjøre det mindre attraktivt å bruke bil. Det vil kunne gi effekt på andel som bruker kollektivtransport, går eller sykler
- økt lesbarhet, trygghet og trafikksikkerhet som gir en bedre tilrettelegging for gående og syklende

Konkretisering av innsatsområder:

3. Styrke forbindelser mellom byen og campus

Kort beskrivelse: Det er et mål i delplanen om å styrke koblingen mellom campus, byen og stasjonsområdet. Det er i dag flere viktige forbindelseslinjer mellom byen og campus, men en klart korteste vei eller mest effektive trasé mangler. Forbindelsene er egnet for gang- og sykkeltrafikk, men ikke alle er like godt tilrettelagt.
Reisevaneundersøkelsen viser at det ligger et potensial i å få flere studenter og ansatte over fra bil til sykkel. Samtidig vil utbygging av studentboliger på campus kunne bidra til å redusere bilbehovet på campus. *Universitetsaksen* ender i dag i Vallermyrvegen, en veg som oppleves som en av flere barrierer mellom campus og byen.

Det blir derfor viktig i tiden fremover at det fokuseres på noen utvalgte forbindelser mellom campus, stasjonen og sentrum. Denne delplanen peker på fire ulike (se figur 6 og 7):
1) *Sentrumsaksen/Universitetsaksen* som en viktig urban og rask forbindelse,
2) *Hovedruten* som en effektiv forbindelse med god tilgjengelighet til hele Kjølnesområdet (avsatt som hovedtrasé for sykkel i overordnede planer),
3) *Sykkelaksen* (Kjølnes ring) som en viktig rask forbindelse, for syklende spesielt, fra områdene nord på campus, og
4) *Elvestien* som en grønn og rekreativ forbindelse langs elven mellom sentrum og campus, særlig egnet for gående.

USN og Statsbygg, sammen med Porsgrunn kommune og Bystrategi Grenland, må fortsette å arbeide med tiltak for å begrense barriereeffektene mellom campus og byen da disse kan begrense attraktiviteten for å bruke sykkel eller gå til og fra campus. I tillegg må det søkes å forsterke og utvikle stedlige kvaliteter langs de viktige aksene og sikre at aksene har gode koblinger til lokale målpunkter gjennom et finmasket gangnett/snarveier.

Videre vil det i arbeidet med knutepunktutviklingen for Porsgrunn stasjon være viktig med fokus på å korte ned gangavstand, både faktisk og opplevd, samt begrense barriereeffekten av Vallermyrvegen mot campus og Kjølnes. Her har USN og Statsbygg påvirkningsmuligheter gjennom offentlige høringer, medvirkningsprosesser i sammenheng med kommunedelplan og/eller andre samarbeidsarenaer med Porsgrunn kommune og Bystrategi Grenland.

4. Bedre tilrettelegging for sykkel og gange

Kort beskrivelse: De siste årene har det vært en positiv endring i transportmiddelbruken i Grenland med økt andel reisende med sykkel. Reisevaneundersøkelsen oppsummerer at det er en del studenter som både går og sykler til campus, en større andel enn for de ansatte. Særlig for de ansatte er det få som går sammenlignet med studentene og andre i Grenland. Samtidig ser vi at det sammenlignet med nasjonale tall og tall for Grenland er få som har tilgang til sykkel (40 % av studentene og 49 % av de ansatte). Det virker å være potensiale for å legge bedre til rette for gående og syklende, og få flere over på spesielt sykkel som reisemiddel til og fra USN.

Det blir derfor viktig i tiden fremover at det satses på enkle, men effektive tiltak som erfaringer tilsier fungerer for å fremme sykkel som transportform. Slike tiltak er typisk dedikerte sykkelveier, tydelig skille mellom syklister og andre trafikanter, samt garderobe og parkeringsfasiliteter.

Videre bør det vurderes tiltak for å gjøre sykkelen mer tilgjengelig for studenter og ansatte gjennom delingsordninger. Eksempler på dette er bysykkelordning, sykkeldelingsordninger på campus og elsparkesykkelsordning. Videre kan sykkel fremmes gjennom arrangementer og kampanjer gjennomført av USN som helse- og trivselsfremmende tiltak for både studenter og ansatte.

5. Redusert bilbruk og parkering

Kort beskrivelse: Store deler av utearealene på campus brukes til overflateparkering. Reisevaneundersøkelsen som ble gjennomført av Transportøkonomisk institutt i 2018 viste at byområdet i Grenland er blant byområdene med størst bilbruk og lavest andel gående. Undersøkelsen viste også at en stor andel har tilgang til svært gode parkeringsmuligheter.

Campus er svært godt tilrettelagt for bruk av bil, noe som vil være et hinder i å nå mål om å fremme bruk av miljøvennlig transport.

Ny plassering av 200-300 studentboliger er nå til vurdering og vil påvirke arealutnyttelsen og bruken på campus. Det vil bety en fortetting innenfor campusområdet og kunne medføre at en del av overflateparkeringen blir nedbygd. Etablering av nye campusnære studentboliger er en svært viktig brikke for å aktivisere campus og redusere transportbehovet til og fra campus.

Det blir derfor viktig i tiden fremover at det fremmes bruk av sykkel og gange fremfor bil for de som bor relativt nært campus.

Det vil være viktig å avklare endelig studentboligutbygging og om det betyr en nedbygging av parkeringsarealet. Uavhengig av dette bør innføring av parkeringsavgift på campus vurderes, for å potensielt redusere nødvendig areal til parkering. Dersom areal til parkering frigis vil det kunne gi plass til nye funksjoner.

6. Tilgjengelighet, trygghet og lesbarhet

Kort beskrivelse: Lesbarhet og orientering er et viktig tema for campus. Campus ligger på en flat tomt, noe som gjør orientering til tider mer utfordrende.

Trafikksikkerhet er også viktig og det ligger et potensiale i utbedringer for myke trafikanter i krysssløsninger og snarveier på eller i nærheten av campus. Det er også et utydelig skille mellom gående, syklende og kjørende flere steder på campus, for eksempel som følge av parkering for bil helt inn mot hovedinngangen.

Det blir derfor viktig i tiden fremover at det arbeides videre med veivisning og skilting på campus, og mellom campus, stasjonen og sentrum. Videre bør lesbarhet og orientering ha fokus i arbeidet med synligheten til hovedadkomst og inngangspartier på campus i årene fremover. En tydeligere gate/hovedakse på campus er også et grep som vil fremme lesbarheten ved ankomst til campus fra sør. Dette krever blant annet tiltak i avkjøring til Vipevegen (Universitetsaksen) fra Vallermyrvegen, som har en geometri som hindrer lesbarhet og synlighet mot campus.

3.2 Overordnet arealstrategi

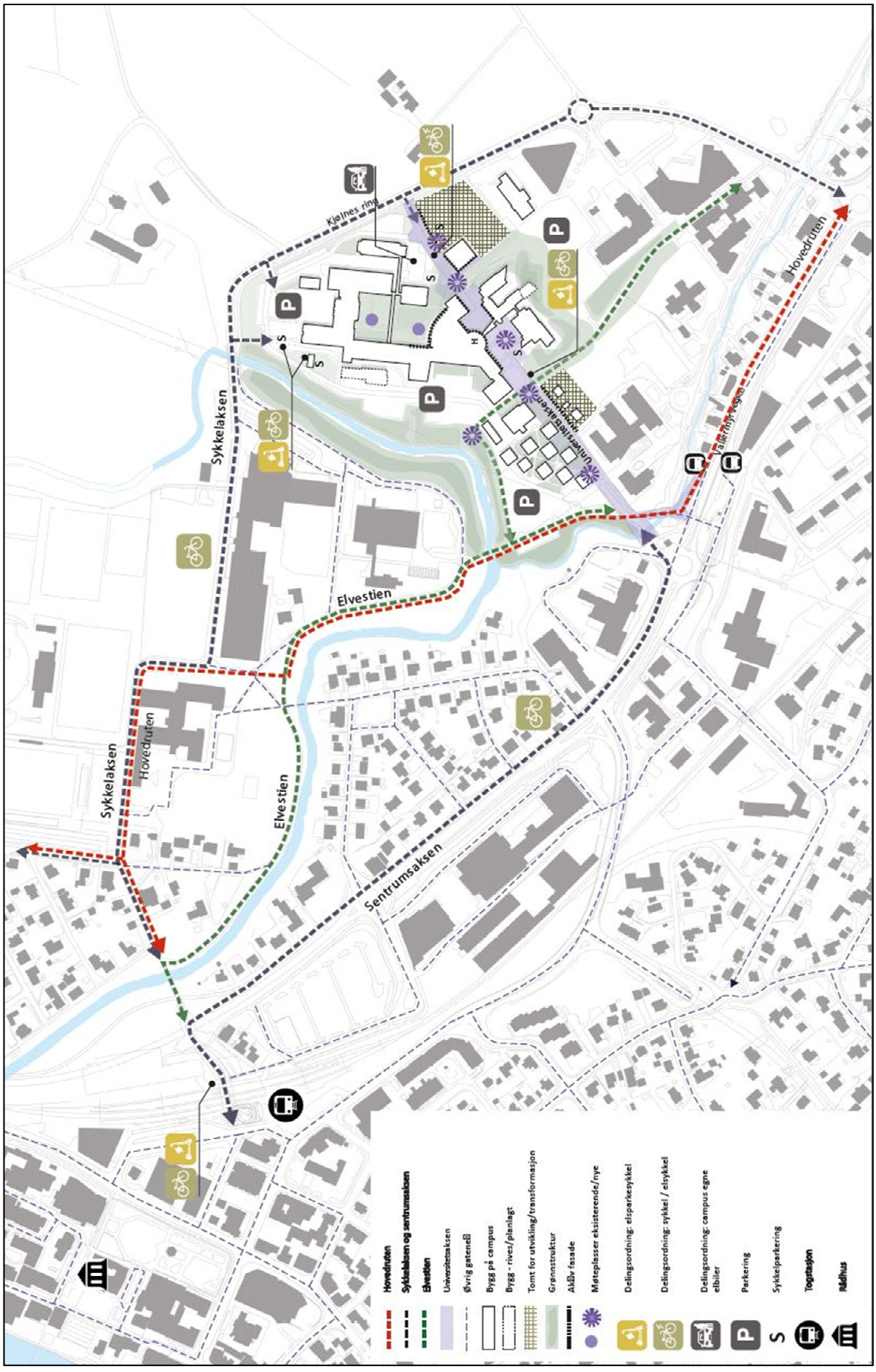
I avsnittet over er mulighetsrommet og innsatsområder beskrevet og begrunnet. Noen av de viktigste grepene er vist i det delplanen omtaler som et strategisk arealkart (figur 7). I kartet fremgår de overordnede fysiske hovedgrepene og en del av tiltakene som er foreslått i planen.

Hovedgrep som er definert i campusplanarbeidet:

1. Styrke den interne aksen på campus, *Universitetsaksen*, som en organiserende struktur for bygningsmassen, møteplasser og utearealer. Dette innebærer å etablere møteplasser og aktiviteter i aksen, og ha aktive fasader mot aksen. Videre bør *Universitetsaksen* styrkes mot Porsgrunn stasjon og til sentrum langs Vallermyrvegen. Fortsettelsen fra *Universitetsaksen* er her kalt *Sentrumsaksen* (se figur 6).
2. Styrke spesielt 4 ulike forbindelser/akser mellom campus og Porsgrunn sentrum for gående og syklende med ulike kvaliteter. *Sentrumsaksen* er aksen langs Vallermyrvegen gjennom det nye knutepunktsområdet som planlegges. *Hovedruten* er den effektive koblingen med god tilgjengelighet til øvrige målpunkt i hele Kjølnesområdet. *Elvestien* er den rekreative og grønne ruten, mens *Sykkelaksen* er den raske forbindelsen til byen og boligområder i nord, der mange studenter holder til. *Hovedruten* prioriteres på kort sikt, mens *sentrumsaksen* ses sammen med knutepunktutviklingen i Porsgrunn og prioriteres på sikt. Forbindelsenes egenart og karakter bør styrkes. Dette er forbindelser som også vil være viktige etter flytting av stasjonen og er viktige koblinger som bør hensyntas i byutviklingen videre.
3. Studentboliger og andre fremtidige arealbehov skal løses gjennom fortetting og ombygging, og kobles til eller opp mot *Universitetsaksen* (se figur 6).
4. Fremtidig arealutvikling skal gå på bekostning av parkeringsarealer fremfor eksisterende grønnstruktur og møteplasser ute.
5. Styrke hovedadkomsten på campus i retning mot sentrum og tydeliggjøre adkomstene inn til campusområdet.

Figur 6: Ett av grepene i campusplanen har vært å fokusere på tiltak tilknyttet de viktige forbindelsene mellom campus og Porsgrunn sentrum og stasjonsområde.

Figur 7: Strategisk arealkart

3.3 Forslag til tiltak

Foreslåtte tiltak anses som viktig for at den fysiske infrastrukturen skal bygge opp om god campusutvikling i Porsgrunn.

Tema Byutvikling og byplan:

INNSATSOMRÅDER	TILTAK	Ansvar og tid:
1. Samarbeid mellom byen og campus	Bruke eksisterende samarbeidsforum, som for eksempel vertskommunemøtet og Bystrategi Grenland, til å fokusere på campusutvikling og tiltak i delplanen spesifikt. Campusutvikling som et fast tema i møter mellom de ulike aktørene.	Ansvar: USN, Statsbygg, Porsgrunn kommune, Studentsamskipnaden, Bystrategi Grenland. Tid: kort- og langsiktig tiltak (5 – 20 år)
	Delta i og følge opp viktige planarbeider og prosjekter som berører campus, som for eksempel kommunedelplan for knutepunkt Porsgrunn.	Ansvar: USN, Statsbygg, Porsgrunn kommune, Studentsamskipnaden. Tid: kort- og langsiktig tiltak (5 – 20 år).
2. Utvikling av campus	Etablere nye og videreutvikle eksisterende møteplasser langs den sentrale aksen («*Universitetsaksen*»), koblet sammen med eksisterende funksjoner, møteplasser og uterom. For eksempel lage et mer aktivt uterom utenfor studenthuset, som kobles sammen med dagens atrium.	USN, Statsbygg Tid: Kortsiktig tiltak (5 år)
	Tydeliggjøre hovedinngangen til USN og hovedadkomstene til campusområdet. Hovedadkomst endres slik at den henvender seg mer mot sentrum enn i dag.	USN, Statsbygg Tid: kortsiktig tiltak (5 år)
	Etablere studentboliger på campusområdet, som bygger opp om hovedgrepene i arealstrategien for campus og anbefalingene i lokaliseringsanalysen.	Studentsamskipnaden, USN, Statsbygg Tid: Kortsiktig tiltak (5 år)
	Sikre fremtidig utviklingsareal knyttet til «*Universitetsaksen*».	USN, Statsbygg, Studentsamskipnaden, Vestfold og Telemark fylkeskommune. Tid: Kort- og langsiktig tiltak (5-20 år).
	Gjøre arealene langs elva Leirkup mer tilgjengelige for campus, for eksempel gjennom oppgradering av snarvei forbi bygg O, studentboligene og frem til gangbroen, med sideareal og oppholdssone mot/ned til elva.	USN, Statsbygg Tid: Kortsiktig tiltak (5 år)

Tema Bærekraft og mobilitet:

INNSATSOMRÅDER	TILTAK	Ansvar og tid:
3. Styrke forbindelser mellom byen og campus	Gjøre den sentrale aksen *(«Universitetsaksen»)* til en samlende og bilfri gate gjennom campus.	USN, Statsbygg Tid: Kort- og langsiktig tiltak (5 – 20 år)
	De fire aksene mellom campus og byen (omtalt som *«Sykkelaksen»*, *«Hovedruten»* (kort sikt), *«Elvestien»* og *«Sentrumsaksen»* (lang sikt) i overordnet arealstrategi kap. 3.2), rendyrkes med ulike opplevelseskvaliteter og bedre tilrettelegging for syklende og gående spesielt. Skape mer attraktive gatemiljøer med funksjoner og aktiviteter langs aksene, for eksempel småskala aktiviteter, oppholdssoner, belysning, vegetasjon og helhetlig materialbruk.	Porsgrunn kommune, USN, Statsbygg Tid: Kort- og langsiktig tiltak (5 – 20 år)
	Etablere forbindelse/snarvei for gående og syklende mellom Leirkup og dagens studentboliger (del av «*Elvestien*»).	USN, Statsbygg, Porsgrunn kommune Tid: Kortsiktig tiltak (5 år)
	Utbedre synlighet og geometri i kryss der hovedaksen på campus (Vipevegen) møter Vallermyrvegen, for bedre kobling til campus.	USN, Statsbygg, Porsgrunn kommune, Vestfold og Telemark fylkeskommune (regulering).

		Tid: Kortsiktig tiltak (5 år).
	Mer aktive fasader mot den sentrale aksen på campus (*«Universitetsaksen»).* For eksempel endringer i fasade, grønne fasader, kunst.	USN, Statsbygg. Tid: Kortsiktig tiltak (5 år).
4. Bedre tilrettelegging for sykkel og gange	Etablere løsning som separerer gående og syklende langs «*Hovedruten*» og *«Sykkelaksen»* og *«Sentrumsaksen»,* som ledes helt til adkomst/sykkelparkering ved hovedinngang.	USN, Statsbygg, forslag til Porsgrunn kommune og Vestfold og Telemark fylkeskommune. Tid: Kortsiktig tiltak (5 år).
	Etablere delingsordninger for sykkel, el-sparkesykkel, elsykkel ved campus, Porsgrunn stasjon og Porsgrunn sentrum. For eksempel bysykkelordning eller egne elsykler som utlånsordning for USNs ansatte og studenter.	USN, Statsbygg, Porsgrunn kommune. Tid: Kortsiktig tiltak (5 år)
	Etablere god infrastruktur for sykkel på campus, med tilstrekkelig sykkelparkering, sykkel- og gåvennlige motorvognhindre, tilstrekkelig skilting og garderobefasiliteter.	USN, Statsbygg Tid: Kortsiktig tiltak (5 år).
	Kampanjer for å fremme sykkel blant ansatte og studenter. For eksempel «sykle til jobben»- konkurranse med pengepremie finansiert gjennom parkeringsavgiften, informasjon og kart som viser raskeste sykkelveier til campus.	USN Tid: Kortsiktig tiltak (5 år).
5. Redusert bilbruk og parkering	Redusere areal benyttet til parkering i sammenheng med utbygging av studentboliger.	USN, Statsbygg, Studentsamskipnaden. Tid: Kortsiktig tiltak (5 år).
	Innføre avgiftsparkering som et testprosjekt. For eksempel i forkant av en reduksjon i parkeringsarealer.	USN, sees i sammenheng med parkering på Kjølnes. Tid: Kortsiktig tiltak (5 år).
	Dedikerte parkeringsplasser til ansatte og studenter som samkjører.	USN Tid: Kortsiktig tiltak (5 år).
	Etablere utlånsordning for elbil til bruk i tjeneste for ansatte ved USN Porsgrunn.	USN (vurderes etter behov) Tid: Kortsiktig tiltak (5 år).
6. Tilgjengelighet, trygghet og lesbarhet	Styrke visuell kommunikasjon og skilting på campus. For eksempel veivisning, visuell/grafisk informasjon og synliggjøring av innholdsproduksjon fra USN, rundt hovedadkomst og langs Universitetsaksen.	USN, Statsbygg, (pågående prosjekt). Tid: Kortsiktig tiltak (5 år).
	Økt lesbarhet langs aksene mellom campus og byen og viktige snarveier, for eksempel ved bruk av trerekker, vegetasjonsskjøtsel, belysning og gjenkjennbar materialbruk som orienterende elementer.	USN, Statsbygg, Porsgrunn kommune og Vestfold og Telemark fylkeskommune. Tid: Kortsiktig tiltak (5 år).
	Tydelig skille mellom kjøreareal og gangareal internt på campus.	USN, Statsbygg

3.4 Veien videre

I forrige delkapittel omtales en rekke tiltak for de enkelte innsatsområdene. Noen av tiltakene er likevel mer sentrale enn andre i å fremme ønsket utvikling på campus. De viktigste tiltakene beskrives under:

Samarbeid med fokus på campusutvikling
USN, Statsbygg og de andre grunneierne på Kjølnes bør delta og bidra aktivt inn i kommunale- og fylkeskommunale planer, prosjekter og prosesser som knytter seg til mobilitet, byutvikling og Kjølnes-området. Det bør arbeides for økt fokus på campusutviklingen og Porsgrunn som universitetsby i allerede etablerte nettverk og samarbeidsforum. Bystrategi Grenland vil være en viktig arena og samarbeidspart, med muligheter for faglig bistand og finansiering av tiltak gjennom byvekstavtalen. Videre bør særlig USN, SSN og Statsbygg fronte et økt ambisjonsnivå på tilrettelegging for gående og syklende, og reduserte reisetider for kollektivtransport.

Universitetsaksen
Byggeprosjekter som vil kunne bidra til fortetting og utvikling langs den sentrale aksen på campus vil måtte skje over lengre tid, men det er foreslått en del tiltak det er mulig å gjennomføre på kortere tid og som krever mindre investeringer. Statsbygg har blant annet allerede igangsatt en mulighetsstudie som ser på ny plassering av hovedinngangen, slik at den henvender seg mot sentrum og Vallermyrvegen, og med tiltak i uterommet mellom bygg A og bygg N. Gjennomføring av tiltaket vil bidra til å forsterke gatens viktighet, aktivisere uterommene, gi økt lesbarhet og tydeligere skille mellom gående, syklende og kjørende.

Etablering av studentboliger
SSN har som mål å etablere 200-300 nye studentboliger på campus. USN har slik vi kjenner i dag ikke behov for nye arealer til universitetetsfunksjoner. Det er i dag også mye areal som brukes til parkering og en relativt lav bygningsmasse. Det bør derfor være mulig å dekke eventuelle utvidelsesbehov for USN innenfor dagens eiendom, selv når deler av tomten bygges ut til studentboliger.

Gjennom lokaliseringsanalysen har SSN fått et grunnlag som kan benyttes for beslutning om plassering av nye studentboliger på campus. Videre er det behov for dialog mellom SSN, USN og Statsbygg om forhold knyttet til erverv av eiendom, plassering og utnyttelse. Trolig vil utbygging utløse krav til ny reguleringsplan for campus, da gjeldende plan er eldre. I prosessen med en ny regulering må hovedgrepene i arealstrategien søkes innarbeidet og det bør sees på mulighetene for økt utnyttelse på tomten.

Tilrettelegging for økt sykkel og gange
Det er i hovedsak kommunen som må stå for tilrettelegging for gående og syklende til og fra Kjølnesområdet. Gjennom registreringer av utviklingen på bilbruk, kan kommunen innføre ulike tiltak for å forsøke å holde bilandelen på dagens nivå eller lavere, og derved flytte flere over til sykkel og gange. Fortetting og utvikling av knutepunktet for ny stasjon med tilhørende sentrumsfunksjoner vil spille en stor rolle for å gjøre både faktisk og opplevd avstand mellom byen og campus kortere. USN og SSN må bidra med fasiliteter som ivaretar behovene til de som sykler til og fra campus.

Reduksjon i bilbruk
De to anbefalte plasseringene for nye studentboliger vil beslaglegge en av de store parkeringsflatene på campus, der det anbefalte alternativet er på parkeringsplassen ved Studenthuset. Etablering av nye studentboliger her vil bety en betydelig reduksjon i parkeringsdekningen på campus, og at det blir mindre attraktivt å ta bilen til campus. Det vil trolig også medføre reduksjon i etterspørsel etter parkeringsplasser, siden flere studenter bor på campus. Før en reduksjon av parkeringsplasser finner sted, kan det være hensiktsmessig å iverksette en avgiftsordning for parkering. Ressursene som genereres av avgiftsparkeringen kan benyttes til tiltak som motiverer studenter og ansatte til oftere å velge sykkel og gange fremfor bil.

4 Dagens situasjon

4.1 Om Universitetet i Sørøst-Norge (USN), campus Porsgrunn

USN er Norges fjerde største universitet og tilbyr profesjonsorientert og arbeidslivsrettet utdanning, forskning og kunnskapsformidling med høy internasjonal kvalitet[4]. USN ble i statsråd 4. mai 2018 godkjent som universitet.

USN har åtte lokasjoner, deriblant campus i Porsgrunn. Porsgrunn tilbyr et bredt spekter av studieretninger. Totalt har universitetet 17 960 studenter totalt (2019), og 1746 årsverk (2019). I Porsgrunn har USN 2 735 studenter[5] og 361 ansatte fordelt på 316,5 årsverk. USN sin virksomhet er fordelt på fire fakulteter hvorav de tre første har studier ved Porsgrunn:

- Fakultet for humaniora, idretts- og utdanningsvitenskap
- Fakultet for helse- og sosialvitenskap
- Fakultet for teknologi, naturvitenskap og maritime fag
- Handelshøyskole

Figur 8: Oversikt over Universitetet i Sørøst-Norges sine 8 campuser. Kilde: Link arkitektur.

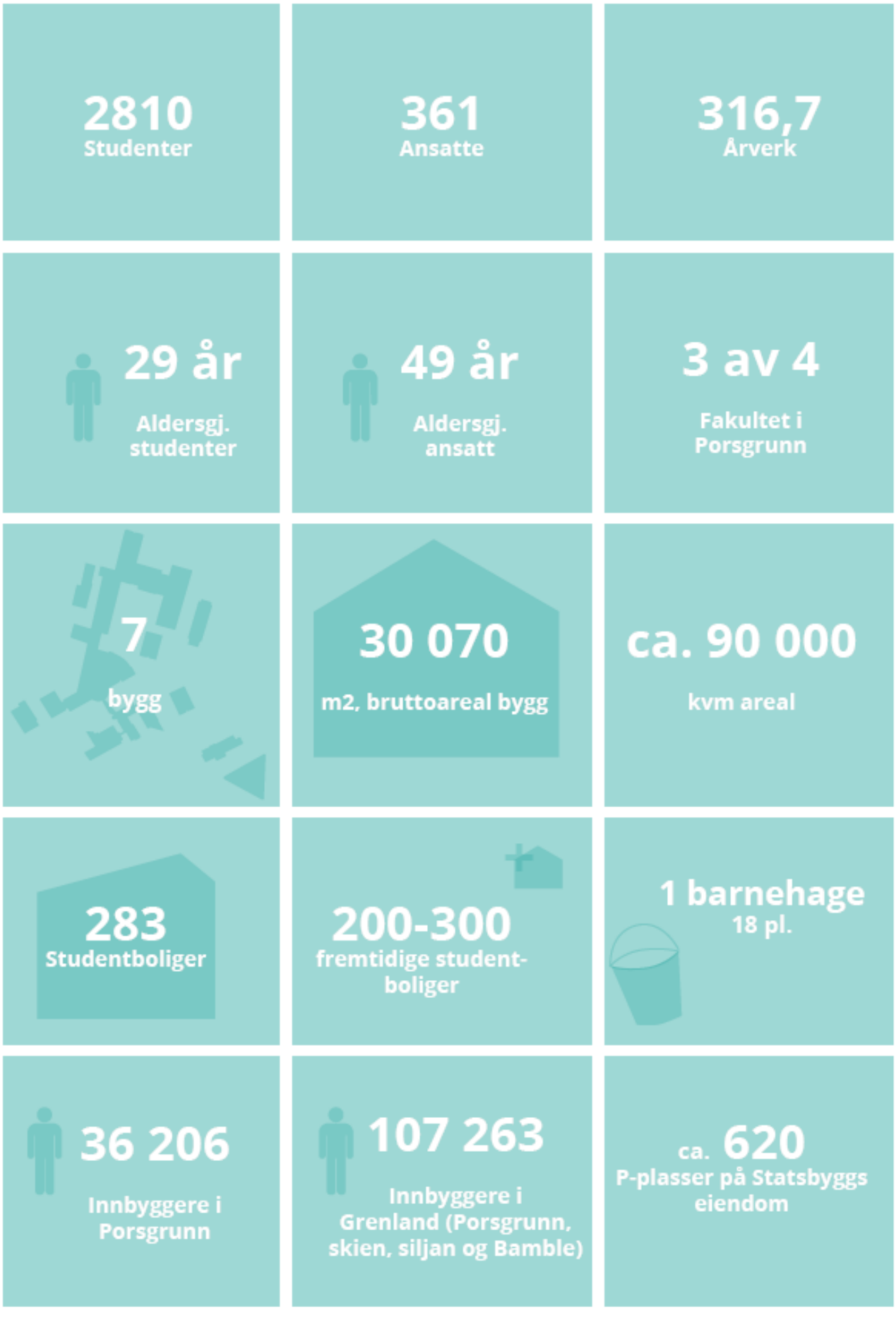
Nøkkeltall:

STUDENTER:		**FAGPROFIL**	
Studenter USN:	17 960	Avlagte doktorgrader USN:	25 (2018)
Studenter ved USN Porsgrunn:	2 735	Avlagte doktorgrader USN Porsgrunn:	8
Gjennomsnittsalder USN:	29 år	Masterprogram:	12
ANSATTE:		Bachelorprogram	16
Antall årsverk USN:	1746	Ph.d	1
Antall årsverk USN Porsgrunn:	316,7	Studieforberedende	4
Antall ansatte USN Porsgrunn:	361	Etter og videreutdanninger:	16
Gjennomsnittsalder:	49 år		
STUDENTMOBILITET		**AREALER**	
Utreisende utvekslingsstudenter (USN/ USN Porsgrunn 2018):	260/40	Arealer der det betales leie til Statsbygg:	112.767 m2
Innreisende utvekslingsstudenter (USN/ USN Porsgrunn 2018):	410/23	Arealer der det betales leie til andre organisasjoner:	49.484 m2
Internasjonale studenter USN:	1259		

Figur 9: Nøkkeltall hentet fra database for høyere utdanning og forskning med tall fra 2019 og 2018, og kontrollert mot USN.

[4] https://www.usn.no/om-usn/

[5] https://www.usn.no/om-usn/nokkeltall

2810
Studenter
361
Ansatte
316,7
Årverk
29 år
Aldersgj. studenter
49 år
Aldersgj. ansatt
3 av 4
Fakultet i Porsgrunn
7
bygg
30 070
m2, bruttoareal bygg
ca. 90 000
kvm areal
283
Studentboliger
200-300
fremtidige student-boliger
1 barnehage
18 pl.
36 206
Innbyggere i Porsgrunn
107 263
Innbyggere i Grenland (Porsgrunn, skien, siljan og Bamble)
ca. 620
P-plasser på Statsbyggs eiendom

4.2 Om campus Porsgrunn

Kartleggingen av dagens situasjon for campus fremgår av vedlegg 1, kartleggingsrapport. Den gir mer utfyllende stedsinformasjon.

Før Porsgrunn fikk universitetsstatus var studiestedet en del av Høgskolen i Telemark (HiT), som også omfattet Notodden, Bø, Rauland og Drammen. Studiestedet Porsgrunn har bakgrunn tilbake til *«Skiensfjordens skole til utdannelse af Mekansike Arbeidere»,* som ble grunnlagt i 1884. Innflytting i eget skolebygg var først i 1895 og skolen ble statlig i 1904. I 1972 tok ingeniørskolen i bruk nye lokaler på Kjølnes under navnet Telemark Tekniske Fagskole. I 1978 endret den navn til Telemark ingeniørhøgskole og sivilingeniørutdanningen ble etablert i 1988. Det nåværende anlegget på Kjølnes ble påbegynt i 1972 og det ble senere bygget nybygg for helse- og sosialfag og bygg for høgskolens fellesadministrasjon. Studenthuset som ble bygget i 2017 er siste tilskudd i bebyggelsen på campus.

4.3 Beskrivelse av området

Campus Porsgrunn holder til på Kjølnesområdet øst for Porsgrunn sentrum, og ligger i ytre kant av byen. Det er ca. 1,3 km og 15-20 min gangavstand til Porsgrunn sentrum/rådhuset, og ca. 1 km og 10-15 min gangavstand til Porsgrunn stasjon. Campus ligger utenfor arealet som i kommuneplanens arealdel er avsatt til sentrumsformål, men inngår i bestemmelsesområde for bybåndet som kobler Skien og Porsgrunn sammen.

I by-og knutepunktsplanlegging regnes ofte rundt 1 km som en maksimal gangavstand. Med økte avstander, i særlig grad reiser over 1,5 km, vil gange i mindre grad velges. Opplevd gangavstand kan reduseres ved økt konsentrasjon av målpunkter, mennesker, grønne innslag og byliv. I tillegg hjelper det om det er lite høydeforskjeller og lite trafikk.[6] Det er relativt korte avstander mellom campus og sentrum, og strekningene er flate, men avstanden oppleves lengre på grunn av barrierer som jernbanen, fylkesvegen og Leirkup og Lilleelva, samt manglende innslag av funksjoner og aktiviteter langs koblingene.

Campus ligger omkranset av andre offentlige utdanningsinstitusjoner, som Myrene barneskole, Porsgrunn videregående skole, Telemark fagskole og fremtidig idretts- og svømmehall. I sørvest ligger de mest campusnære studentboligene fordelt på 9 mindre leilighetsbygg. I nordøst grenser campus til landbruksareal og veien Kjølnes ring. Utover offentlige funksjoner grenser Kjølnesområdet til idretts- og aktivitetsområdet Urædd og boligområder nærmere Porsgrunn sentrum og Porsgrunn stasjon.

Porsgrunn har de siste årene satt i gang en rekke tiltak for å utvikle byen og sentrum, sammen med nabokommunen Skien og regionen. Noen eksempler er oppgraderinger av Rådhusparken, strandpromenaden, Franklintorget og Meieritorget.

Porsgrunn grenser til Larvik, Skien, Siljan og Bamble og har viktige infrastrukturforbindelser på veg, bane og sjø. USN Porsgrunn er derfor en viktig regional utdanningsinstitusjon.

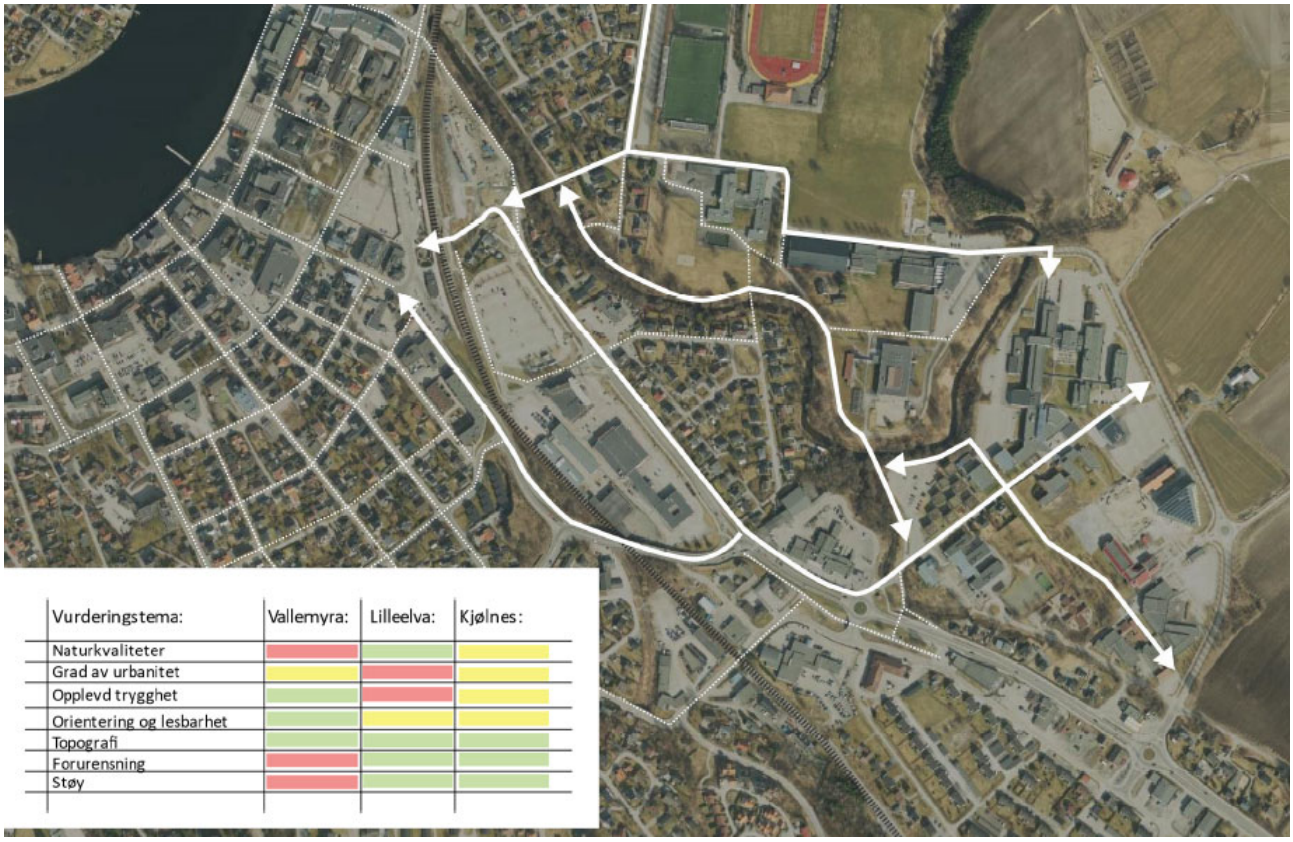
6 https://www.vegvesen.no/_attachment/2714922/binary/1329937?fast_title=Byutredning+trinn+2+Grenland.pdf

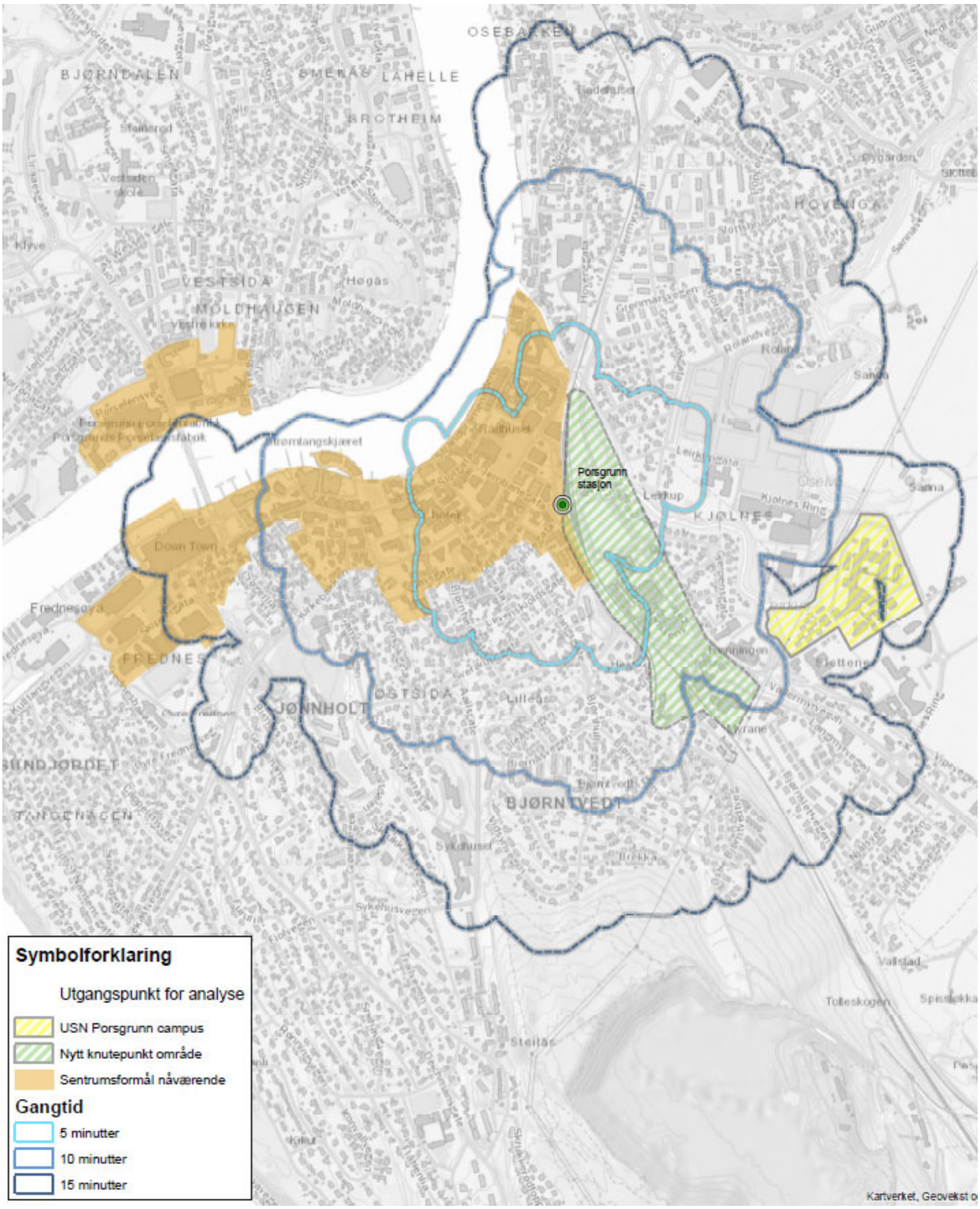
Avstander:

Porsgrunn sentrum	Skien	Drammen	Sandefjord lufthavn Torp	Oslo
1,3 km	9,5 km	117 km	45 km	157 km
18-20 min	20-30 min	1t 45 min	40 min	2 t 21 min
7 min	30 min	1t 40 min	30-45 min	2 t
20 min	2 t			
6 min	15 min			

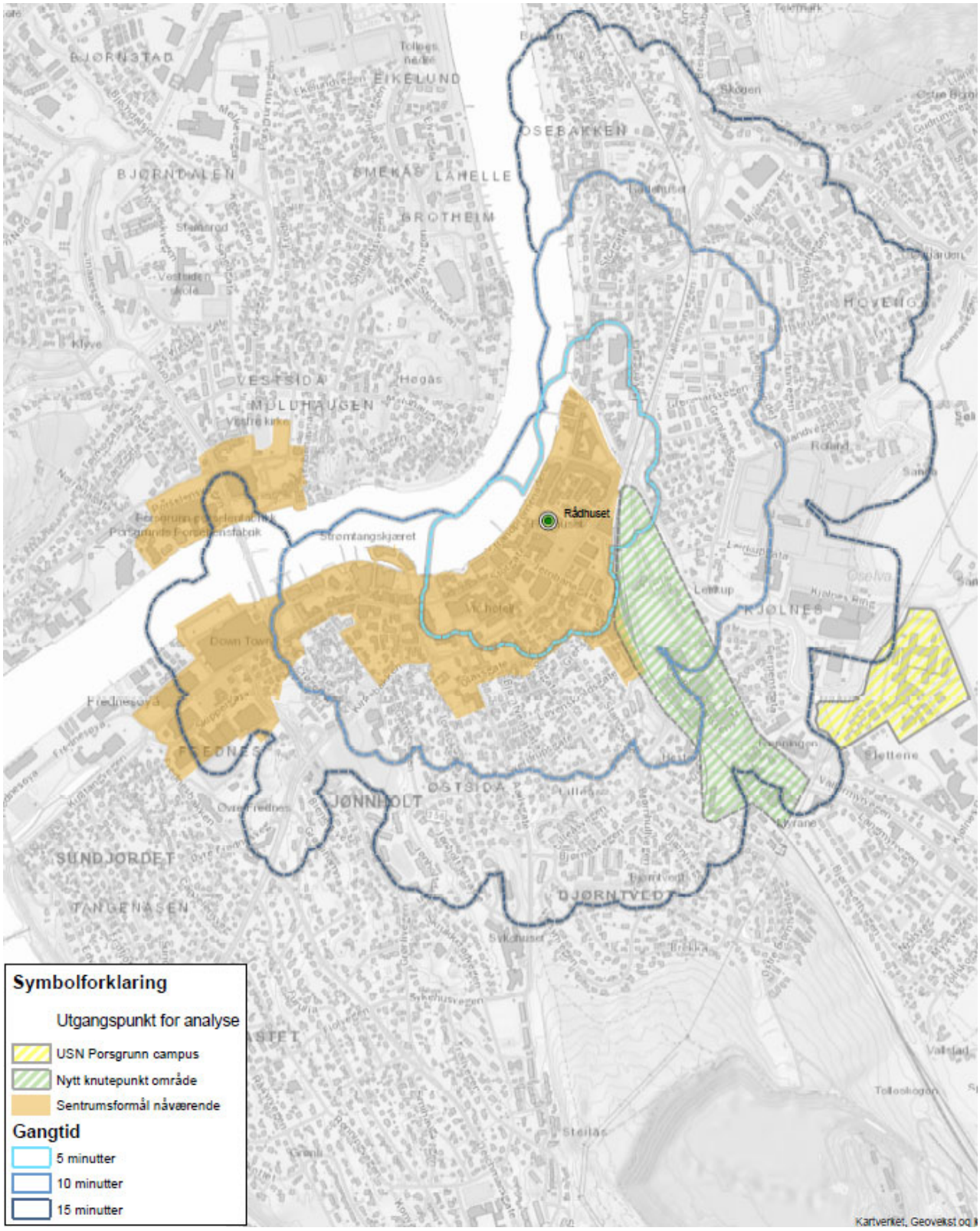
Figur 10: Avstander fra campus til ulike målpunkt. For Porsgrunn sentrum er rådhuset satt som målpunkt.

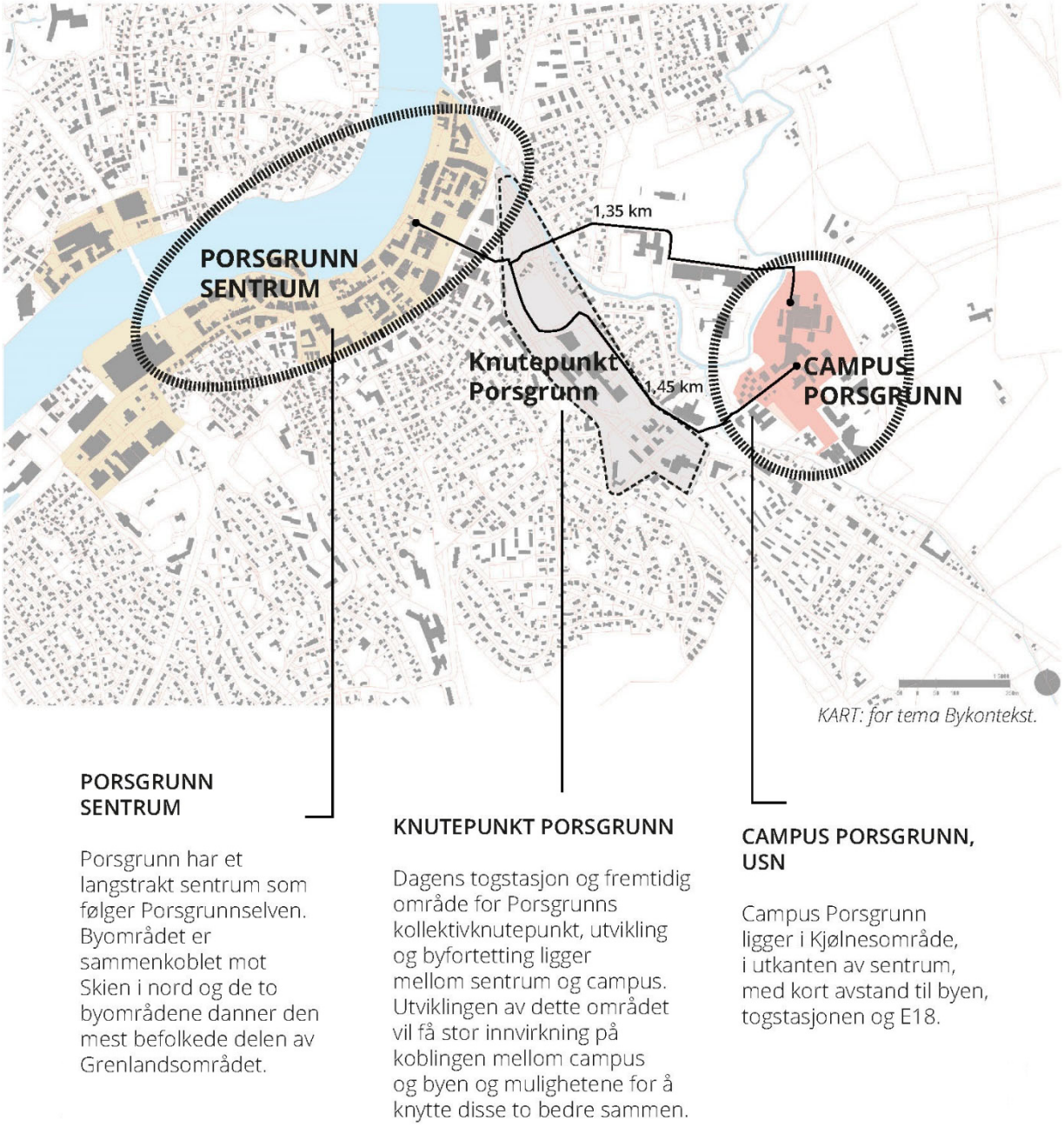
Figur 11 Vurdering av kvaliteter og utfordringer for tre viktige forbindelser mellom USN, stasjonen og byen, der hovedruten for sykkel er en kombinasjon av Lilleelva og Kjølnes.

Figur 12 Analyse gangtid fra USN til Porsgrunn stasjon.

Figur 13 Analyse gangtid fra USN til Porsgrunn sentrum/rådhus.

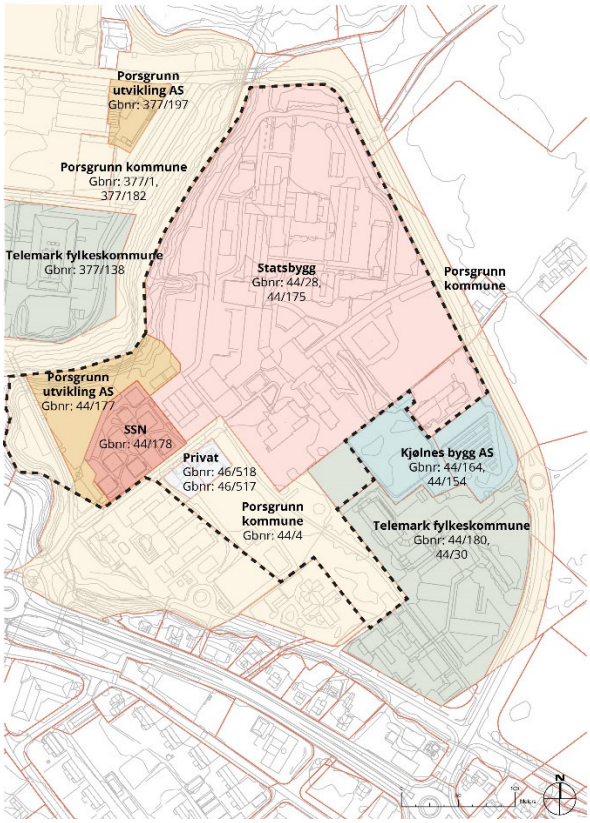
Figur 14: Nærheten og koblingen mellom de tre områdene, sentrum, knutepunktsområdet og campus, hentet fra vedlegg 1 Kartleggingsrapporten.

4.4 Stedlige forhold

Kartleggingen av dagens situasjon fremgår av vedlegg 1. Viser til figur 16 der stedlige verdier og begrensninger fremgår.

Eiendomsforhold
Eiendommen USN holder til på er i sin helhet eid av Statsbygg (gbnr 44/28, 44/175). Avgrensningen for denne delplanen tar imidlertid med seg et større område, som inkluderer flere private og offentlige eiere: Telemark fylkeskommune (gbnr 44/180), SSN (gbnr 44/178) og Porsgrunn kommune (inkludert Porsgrunn utvikling og Kjølnes bygg AS) med gbnr 44/4, 44/177 og 44/154. De to private eiendommene som er inkludert i område er to mindre boligtomter 46/517 og 46/518.

USN har en hovedkontrakt for leie av sitt campusområde med Statsbygg ut 31.03.2034.

Figur 15: Oversikt over eiendommer innenfor og tilgrensende til prosjektavgrensningen. Kilde: Link arkitektur.

Blå-grønnstruktur
Terrenget på campusområdet og Kjølnes generelt er relativt flatt og ganske sparsomt vegetert. Inne på campus består vegetasjonen i hovedsak av store plenflater, noen buskfelt og trær. En frodig del av campus er i særlig grad området ved Leirkup og Lilleelva med relativt tett vegetasjon på begge sider av elva.

Natur og kulturverdier
Innenfor området er det gjort noen registreringer av rødlistearter og en rekke registreringer av fremmede arter, særlig i tilknytning til Leirkup. Det er registrert to tilfeller av alm i grøntbeltet langs bredden av Leirkup bekken, som bør vurderes å verne om.

Det er ikke registrert kulturminneverdier i området. Riksantikvaren ser potensielle verneverdier ved bygg A på campus, der den gamle hovedinngangen ligger. Bygget har en bevaringsverdi i form av tidstypisk arkitektur fra sin tidsepoke. Grad av bevaring er uavklart.

Grunnforhold og forurensning
Campusområdet ligger under marin grense og består i stor grad av tykk havavsetning. På deler av Kjølnesområdet, hvor blant annet Deltabygget ligger, er det registrert løsmasser av torv og myr.

Det er utfordrende grunnforhold i området og særlig i områdene mot elva Leirkup. Overflateskred, som følge av erosjon, preger elveskråningen til Leirkup og Lilleelva.

Det er kjent at grunnforholdene har ført til vanskeligheter for flere prosjekter i området, og har også vært et tema i mulighetsstudien og i utvikling av kollektivknutepunktet rundt Porsgrunn stasjon. Grunnforholdene har også vært uttalt som en av grunnene til byggehøydene på campus.

Selve campus er lite støyutsatt. Registrert støy i området er i hovedsak knyttet til trafikkstøy fra Vallermyrvegen.

Teknisk infrastruktur
Det går en høyspentledning langs elva Leirkup i nord-sør retning. Den legger begrensninger for en videre utviklingen av disse delene av campus. Hovedvannledning går gjennom området, og ligger i den sentrale aksen på campus. I kommuneplanen er området sikret med en sikringssone for inngrep rundt vannledningen. Det går to bekkeløp gjennom campus, delvis åpne og delvis i rør.

Figur 16: Kart som viser viktigste stedlige verdier og begrensninger på campusområdet

Mobilitet og trafikkforhold

Campus Porsgrunn har to avkjøringer fra Kjølnes Ring, samt at man kan kjøre av i rundkjøringen rett sør for Deltabygget. Campus har god parkeringsdekning, med parkering på bakkeplan tilknyttet flere av byggene. Totalt ca. 620 plasser på Statsbyggs eiendom. Parkering er gratis i dag, men alle må registrere bilene enten ved ankomst eller i form av en langtidsavtale. Det er 9 elbilladere på campus.

Syklende og gående har i tillegg adkomst fra gangvei langs elven med gangbro over til området ved studentboligene. Sykkelparkering er plassert flere sentrale steder på campus i tilknytning til inngangspartiene. Det er sykkelparkering med tak ved inngangen i nord.

Fra campus er det ca. 1 km til Porsgrunn stasjon og bussterminalen. Universitetet har egen busstopp langs Vallermyrvegen, som er nærmeste stopp med kollektive transportmidler til campus. Mobilitet er beskrevet mer i kap. 7.

Kobling byen og campus

Mellom sentrum og campus er det flere barrierer som påvirker avstand: jernbanelinjen og tilgjengelighet til under- og overganger, Vallermyrvegen (fv 32) som er en av de sentrale transportårene gjennom Porsgrunn, og elva Leirkup som også påvirker tilgjengelighet. Vallermyrvegen er en relativt trafikkert vei som ligger sør for campus.

Gang- og sykkelveiene mellom campus og byen har ingen umiddelbare konfliktpunkt mellom trafikantene. Jernbanelinjen og Vallermyrvegen må krysses av gående og syklene som skal fra campus til sentrum, togstasjonen eller bussterminalen. Trafikksikring av slike krysningspunkter ender ofte med større omveier for gang- og sykkeltrafikk.

4.5 Sosiale forhold

Funksjoner og tilbud som fins på campus i dag:

- Studenthuset «Fabrikken»
- Spisesteder/servicetilbud på campus: Kafe Origo og Kafe Henrikke.
- Servicedesk og IT-service
- Bibliotek med lange åpningstider og som er åpent for alle
- Treningsrom
- Studentbarnehage (Elverhøy barnehage): med gangavstand til høgskoleområdet[7].
- Helsetjenester
- Studentboliger (283 enheter) både i nærheten og på campus[8].

Det er planer om nye studentboliger og tiltak i eksisterende bygg B for endringer av hovedinngang, som vil få betydning for tilrettelegging for servicedesk og møteplasser på campus.

Helse og trivsel

USN sin årsrapport for 2019 viste at studentene ved USN generelt er fornøyde med studiekvaliteten og studieprogrammet de går på (75 %). Resultater fra Studiebarometeret[9] viser at studenter ved USN gir en gjennomsnittlig score på hvordan de oppfatter studiekvaliteten[10].

Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (SHoT)[11] 2018 viser at det generelt er en økning i psykiske plager og ensomhet blant norske studenter sammenlignet med tidligere undersøkelser. I undersøkelsen fra 2018 ligger USN innen mange områder på landsgjennomsnittet, mens USN på andre felt ligger lavere.

Undersøkelsen viste videre at i gjennomsnitt var 76 % av studentene fornøyde med studiebyen sin. I undersøkelsen er den generelle tilfredsheten mindre enn i 2014 og 2010. Det er en markant nedgang i hvor mange som oppgir at de er fornøyde med studiebyen. Studentene som er fornøyde oppgir studiebyens kulturtilbud, etterfulgt av helsetilbud, uteliv og studiemiljøet. Flest studenter er misfornøyde med kollektivtilbudet i studiebyen. For studiestedet Porsgrunn svarte studentene 51 % fornøyd, 33 % verken eller og 16 % misfornøyd.

Spørsmål/ kategorier	%-fornøyde	% verken eller	% misfornøyde
Tilfredshet med kulturtilbudet	33 %	53 %	13 %
Tilfredshet med helsetilbudet	48 %	41 %	10 %

[7] https://www.ssn.no/barnehage/

[8] https://www.ssn.no/porsgrunn/category3484.html

[9] https://www.usn.no/aktuelt/nyhetsarkiv/studiebarometeret-2019-inspirerte-studenter-pa-riktig-hylle-article221336-7457.html

[10] Årsrapport for Universitetet i Sørøst-Norge, 2019

[11] https://www.usn.no/aktuelt/nyhetsarkiv/vi-har-utfordringer-som-vi-tar-pa-alvor-article217303-7457.html

Tilfredshet med kollektivtilbudet	35 %	37 %	28 %
Tilfredshet med utelivstilbudet	29 %	44 %	27 %
Tilfredshet med studiemiljøet	43 %	34 %	24 %

Figur 17: Oppsummering av SHoT-undersøkelsen for studiestedet Porsgrunn

4.6 Interessentanalysen

Det er laget en interessentanalyse med en gjennomgang av relevante interessenter for prosjektet. Dette har inngått som del av kunnskapsgrunnlaget og for etablering av referansegruppen til prosjektet.

Under gis det en oppsummering av hvilke interessenter som er med i analysen. De er fordelt i tre kategorier.

Offentlig instanser favner alle som har et overordnet ansvar og mål knyttet til planer, føringer og investeringer for campus, men som også er beslutningstakere.

1. Offentlige instanser:

- Regjering, Stortinget
- Kommunal- og moderniseringsdepartementet
- Kunnskapsdepartementet
- Porsgrunn kommune
- Telemark fylkeskommune
- Statens vegvesen

Det offentlige/ samfunnets behov:

- Utvikling i tråd med byutvikling i Porsgrunn
- Viktig aktør lokalt og regionalt, synlig i Porsgrunn/Grenland
- God areal- og transportutvikling
- Fokus på klima – og miljøvennlige løsninger i alle tiltak

Gruppe 2 er de som eier, forvalter, leier og/eller bruker campus. Dette er interessenter med eier- og brukerinteresser og som gjerne har mer spesifikke behov og ønsker for campus. Gruppen påvirkes direkte eller indirekte av tiltak/utvikling som gjennomføres, men har ikke nødvendigvis beslutningsmyndighet.

2. Forvaltere/brukere:

- Universitetet i Sørøst-Norge
- Studentsamskipnaden i Sørøst-Norge
- Statsbygg
- Studenter
- Ansatte
- Fakultetene
- Telemark fylkeskommune
- Porsgrunn kommune
- Porsgrunn Utvikling
- Lokalmiljøet

Forvaltere/brukere – eier og brukerbehov:

- Behov for samkjøring av interesser
- Tilrettelegge for miljøvennlig mobilitet
- Behov for å redusere opplevd avstand og faktisk avstand mellom campus, knutepunkt og bysenter og styrke eksisterende forbindelser.
- Behov for å tilby gode, campusnære studentboliger som møter nye krav til miljø og energi
- Bedre arealutnyttelse på dagens campus
- Sikre fremtidig utviklingsareal
- Det bør etterstrebes at arealene og funksjonene på campus og omegn kobles tettere på det etablerte sentrumsområdet.
- Det bør etterstrebes koblinger mellom de ulike utdanningsinstitusjonene og campus, som kan gi gode ringvirkninger.
- Campusutviklingen må ta hensyn til byutviklingen, herunder mulig fremtidig flytting av togstasjonen med tilhørende funksjoner.

Gruppe 3 er naboer og tilgrensende aktører som har interesser knyttet til nærmiljøet til campus eller til campus, men som ikke nødvendigvis er en aktiv part.

3. Naboer/tilgrensende aktører:

- Bystrategi Grenland
- Vy
- Farte
- Bane NOR eiendom
- Porsgrunn Videregående skole
- Myrene skole
- Fagskolen Telemark
- Delta Porsgrunn
- Næringsliv/samfunnsliv
- Naboer/nærmiljø
- Skien kommune
- Bamble kommune
- Siljan kommune

Tilgrensende aktører og naboers behov:

- Effektiv utnyttelse av areal
- Behov for sambruk av fasiliteter og infrastruktur
- Ivareta grønne lunger, identiteten til Kjølnesområdet og campus
- Tilrettelegging for myke trafikanter og trafikksikkerhet
- Sambruk av gode servicetilbud

4.7 Oppsummerte funn fra kartleggingen av dagens situasjon

Kartleggingen av dagens situasjon fremgår av vedlegg 1, kartleggingsrapport. Under oppsummeres punkter som er av særlig relevans for denne delplanen:

Byplan og arealutvikling:
- Det er et arealpotensial for fortetting og arealeffektivisering av uterom og parkering på campus.
- Potensiale for en bedre sammenkobling av uterommene og mellom bygg på campus.
- Behov for mer synlig adkomst til campusområde i vest. Og at campus åpner opp i retning av byen og får gode forbindelser til stasjonen og byen.
- Nye bygge-/utviklingsbehov på campus vil trolig utløse krav til ny reguleringsplan da dagens er gammel.

Funksjoner, møteplasser og tilbud på campus:
Punktene er basert på inntrykk fra intervju med studenter og befaring på stedet.

- Gode tilbud innen handel og kultur i Porsgrunn og Skien, gjør at campus oppleves som del av et byområde for mange.
- Atriet er et attraktivt og godt likt uterom på campus.
- Det er begrenset med tilbud på campus på ettermiddag og kveld og det er vanskelig å arrangere på ettermiddag/kveld da få bruker campus.
- Det er noen, men få gode møteplasser ute på campus. Potensiale i bedre møblering ute og mer aktiviteter.
- USN har et eget treningstilbud på campus, men det har begrenset kapasitet.
- Nye Sykepleieavdelingen og SIM-senteret oppleves av studentene som veldig bra
- Fabrikken/studenthuset brukes mye, men er litt lite ved store arrangementer. Har også lite tiltalende uterom rundt seg.

Mobilitet og reisevaner:
- USN Porsgrunn har sammenlignet med andre campuser relativt god tilgjengelighet til kollektiv, tilgjengelighet med bil og for gående og syklende.
- Ansatte bruker i hovedsak bil til og fra campus, og en relativt stor andel av studentene bruker bil. Campus er i dag lett tilgjengelig med bil, har store parkeringsarealer og gratis parkering. RVUen viser at studentene (9 %) er flinkere til å samkjøre enn de ansatte (5 %).
- Studentene bruker i større grad buss, gange og sykkel som fremkomstmiddel. Mange har ikke tilgang til sykkel, både av de ansatte og studentene. De som har reist med sykkel og bil taper lite tid på å bruke sykkelen.
- Buss og tog er lite effektive fremkomstmiddel mellom bosted og campus, og mange oppgir at de sparer tid på å velge bil fremfor buss. Reiser med buss og tog til campus tar generelt lang tid.

Lesbarhet og orientering:
- Det er behov for å gjøre hovedadkomsten internt på campus mer synlig og tydelig.
- Adkomstene inn til campusområdet og innganger er utydelige for de som ikke er kjent på campus, særlig i sør mot Vallermyrvegen.

Begrensninger og barrierer:
- Trase for jernbanen, eksisterende og fremtidig, og Vallemyrvegen (fv 32) oppleves som barriere mellom sentrum og campus/Kjølnes.
- Lilleelva/Leirkup legger begrensninger for tilgjengelighet mot byen, og grunnforholdene, spesielt i nærheten av elva, og begrenser mulighetene for utvikling på campus.
- Eksisterende høyspentledning legger begrensninger på utvikling av campus mot vest, langs Lilleelva/Leirkup.
- Hovedvannledning ligger i grunnen under gangvei/vei gjennom campus. Hensynssone vist i gjeldende kommuneplanens arealdel.

KVALITETER:

- **Gode tilbud** i f.eks. biblioteket, studenthuset og uterommet/atriet ved kantina.
- **Arealpotensiale** på campusområde for fremtidig utbyggingsbehov.
- **Grunnstruktur av forbindelser** med hovedgate som kan videreutvikles.
- **Nærhet til byen og stasjonen**, gode muligheter for å knyttes bedre sammen.
- God **tilgjengelighet til kollektivtransport** og gunstig pris.
- Pågående og fremtidige **prosjekter** som kan bedre forbindelsen til byen, f.eks. flytting av togstasjon med tilhørende byutvikling.

UTFORDRINGER:

- **Få gode møteplasser og aktivitetsrom** ute, men potensiale i tilgjengelig uteområder.
- **Barrierer** som påvirker nærhet til byen og stasjonen (elv, vei og jernbanelinje).
- Flere viktige forbindelseslinjer til byen, men en **klart korteste vei eller mest effektive trasé mangler**. Egnede for gange og sykkel, men ikke alle like godt tilrettelagt.
- **Utydelige adkomster, skjult hovedatkomst** som ikke er rettet mot byen, generelt lav lesbarhet.
- **Bil foretrekkes** fremfor sykkel, gange og kollektiv. Store arealer til parkering.
- Reise med **kollektivtransport fra hjem til campus tar lang tid**.

Figur 18 Oppsummering av kvaliteter og utfordringer for campus

5 Rammer og føringer

I vedlegg 1, kartlegging og analyser, gis det en fullstendig oversikt over relevante nasjonale, regionale og lokale føringer og rammer for prosjektet.

5.1 Virksomhetens føringer

Følgende føringer for USN er spesielt relevante for delplanen:

- **Tildelingsbrev for Universitetet i Sørøst-Norge:** I brevet omtales utviklingsavtalen mellom USN og KD i 2016, med mål som skal realiseres innen 2020. De tre målområdene er: 1) USN digital, 2) USN Partnerskap og 3) USN Profesjon.
- **Strategiplan for USN 2017-2021:** USN har som visjon å være *Regionalt forankret og internasjonalt konkurransedyktige*. I USN sitt strategidokument for 2017-2021 står USN sine tre verdier: a) Nærhet og tilgjengelighet, b) Nyskapende og ærgjerrig og c) Relevant og tydelig.
- **Vedtak flercampusuniversitet:** USN ble etablert som et flercampusuniversitet, og det er gjennom vedtak fra universitetsstyret bestemt at USN skal opprettholde et desentralisert studietilbud på åtte campuser slik som i dag.

5.2 Nasjonale og rikspolitiske føringer

Følgende føringer og lover er spesielt relevante for delplanen:

- **Utredningsinstruksen og Instruks for bygge og leiesaker:** Bygge og leieinstruksen har som formål å sikre god saksforberedelse og styring med bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor. Av instruksen fremgår det at det i utredninger skal ivaretas effektiv areal- og ressursbruk.
- **Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2019-2028 (meld. St. 4):** Langtidsplanen setter forventninger til at alle institusjoner utarbeider campusutviklingsplaner og at campusutviklingen «*bør være en integrert del av institusjonenes faglige og organisatoriske mål, og at de må utvikle god praksis for innovasjon og rasjonell utnyttelse av sine arealer*». Regjeringen har forventninger om at campusplaner skal legge til rette for en rasjonell areal- og ressursbruk, som støtter opp under virksomhetens målsetninger og prioriteringer.
- **Kultur for kvalitet i høyere utdanning (2016-2017) (meld. St. 16):** Meldingen peker på det fysiske læringsmiljøets rolle og viktigheten av hensiktsmessige og gode bygg for å oppnå økt kvalitet innen utdanning og forskning. Regjeringen forventer at institusjonene har en langsiktig og strategisk plan som sikrer en fremtidsrettet campus, med gode og attraktive læringsarealer.
- **Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging:** Planlegging av byer og tettsteder skal legge til rette for verdiskapning og næringsutvikling, og fremme helse, miljø og livskvalitet i tillegg til å tilrettelegge for redusert transportbehov og mer klima- og miljøvennlige transportformer.
- **Meld. St. 33 2016-2017 Nasjonal transportplan 2018-2029 - byvekstavtale for Grenland:** Det som tidligere var bymiljøavtaler og bypakker skal nå erstattes med byvekstavtaler. Byvekstavtalene er regjeringens politikk for miljøvennlig satsning innen areal- og transportutvikling i de største byområdene, og det er et vilkår at nullvekstmålet for personbiltrafikk. Det gis imidlertid stor frihet i valg av lokale tiltak. En byvekstavtale er en gjensidig, forpliktende avtale mellom staten og byområdet.
- **Klimastrategi for 2030 (Meld. St. 41):** I Klimastrategi for 2030 (Meld. St. 41)[12] beskrives regjeringens strategi for å tilrettelegge for betydelige utslippsreduksjoner på nasjonalt nivå. Transport og grønn mobilitet utgjør en viktig brikke i den grønne omstillingen. Klimahensynet skal tillegges vesentlig vekt i areal- og transportplanleggingen, for å *fremme utvikling av kompakte byer og tettsteder, redusere transportbehovet og legge til rette for klima- og miljøvennlige transportformer.*

[12] Meld. St. 41 (2016-2017) – Klimastrategi for 2030 – norsk omstilling i europeisk samarbeid

5.3 Regionale føringer

- **Regional planstrategi 2016-2020:** Bærekraftige Telemark er hovedtemaet for strategiarbeidet 2016 til 2020. Planstrategien gir lite konkrete føringer, men siden bosettingsmønster og mobilitet er en del av arbeidet innen bærekraft, er planstrategien relevant for campusplanen.
- **Regional plan for folkehelse i Telemark 2018-2030:** Gir en oppfordring om å tenke folkehelse i alle prosjekter.
- **ATP Telemark 2015-2025:** Som overordnet strategi skal Telemark satse på hovedferdselsårer for større mobilitet og å styrke kollektivknutepunktene. Mål om å styrke byer og tettsteder for trivsel, miljø og utvikling, samt trygging av skoleveier for bedre folkehelse og trivsel. I tillegg skal transportsystemet utvikles for mer miljøvennlig transport, god forvaltning og god fremkommelighet.
- **Handlingsprogram 2019-2022 for bypakke Grenland:** Ny handlingsplan ble vedtatt 2018, og hovedmålene i planen er at:
  - Vekst i persontransport i byområdet skal tas med kollektiv, gange og sykkel (i henhold til nullvekstmålet)
  - Bypakken skal bidra til at Grenland blir et attraktivt sted å bo med levende bysentra og gode transportløsninger
  - Bypakken skal bidra til å gjøre regionen attraktiv for et mangfoldig næringsliv og høykompetent arbeidskraft

  En rekke tiltak, herunder arbeid med en kommunedelplan for knutepunkt Porsgrunn, finansieres helt eller delvis av bypakken for Grenland.
- **Strategi og plan for myke trafikanter i Grenland, 2013:** Strategien er relevant fordi den viser forslag til sammenhengende hovedvegnett for myke trafikanter med konkrete tiltak.

5.4 Lokale føringer

- Kommuneplanens arealdel – 2018-2030
- Kommuneplanens samfunnsdel 2013-2025
- Kommunedelplan for knutepunkt Porsgrunn (pågår)
- Kommunedelplan for klima og energi, Skien og Porsgrunn 2017-2025
- Reguleringsplan for Kjølnes skole og idrettssenter (planid. 201)
- Reguleringsplan for Kjølnes syd (planid 353)
- Reguleringsplan Kjølnes nord (planid 250)
- Reguleringsplan for et område nord for Myrene skole (planid 381)
- Detaljreguleringsplan for Porsgrunn videregående skole, planid 392 (pågår)

For detaljert gjennomgang av kommuneplaner og reguleringsplaner med bestemmelser vises det til vedlegg 1.

Porsgrunn kommune vedtok nylig kommuneplanens arealdel, hvor campusområdet er avsatt til offentlig eller privat tjenesteyting. Et fremtidig byggeområde for Kjølnes (nordøst for campus), var i planforslaget endret til landbruks- natur- og friluftsområde (LNF). USN og Statsbygg støttet dette, med bakgrunn i ønsket om å styrke sammenhengen mot sentrum. Byggeområdet ble vedtatt lagt inn igjen av Bystyret, og er unntatt rettsvirkning på grunn av innsigelse.

Campus ligger innenfor område definert som bybåndet i kommuneplanen. Bybåndet skal være førende i den fremtidige arealutviklingen og 80 % av kommunens boligutbygging skal skje her.

Gjeldende regulering er eldre og uten bestemmelser. Det vil trolig bli krav om ny reguleringsplan ved større utbyggingsprosjekter på campus.

5.5 Statsbyggs føringer

- **Tildelingsbrev 2020:** I tildelingsbrevet fra KMD fremgår overordnede prioriteringer for Statsbygg. Blant annet hovedmål om at statlige virksomheter har effektive lokaler som støtter virksomhetens formål og at eiendomsforvaltningen er verdibevarende, bærekraftig og effektiv. Statlig eiendomsutvikling skal i større grad handle om god arealbruk og ressursutnyttelse i eksisterende bygningsmasse, slik at behovet for nybygg begrenses. Energi, miljø og klima trekkes også frem som viktige hensyn.
- **Miljøstrategi 2019-2020:** Statsbyggs miljøstrategi har tre satsningsområder; 1) Klimagassutslipp, 2) sirkulærøkonomi og 3) Lokalmiljø.

5.6 Oppsummerende kommentarer

Velfungerende bysentra er avhengig av mennesker som bruker dem. Det mest virkningsfulle tiltaket for å legge til rette for mer gange og sykling, er å redusere transportbehovet. Etablering av nye studentboliger på campus og sentralt vil bygge opp under en slik utvikling.

Tidligere valg om veitypologi langs Vallermyrvegen gjør det vanskelig å oppnå en bymessig karakter i fremtiden. Det vil si at tilrettelegging for gående og syklende ikke blir optimalt langs denne aksen. I prosessen med fortetting mellom jernbanen og Vallermyrvegen er det viktig at opplevelsene for myke trafikanter prioriteres.

Den mulige fremtidige flyttingen av jernbanestasjonen noe lenger sør enn dagens stasjon, vil kunne være med på å gjøre forbindelsen for gående og syklende kortere og mer lettlest.

6 Utviklingstrekk

6.1 Fremtidig utvikling av USN Porsgrunn

Det er ikke forventning eller planer om spesiell vekst i antall studenter eller ansatte ved USN campus Porsgrunn. Det forventes å være tilsvarende likt som i dag de neste årene. Det er ikke identifisert noe nybyggsbehov utover innplassering av studentboliger. Statsbygg jobber sammen med USN med videreutvikling av eksisterende bygningsmasse og uteområder. I årsrapport for USN for 2018/2019 har universitetet skissert noen hovedutfordringer som virksomheten må forholde seg til. En skjerpet konkurranse innenfor UH-sektoren med økt kvalitet på utdanningstilbudet fra mange av universitetets konkurrerende institusjoner utgjør en av utfordringene. Mange studenter søker seg til institusjoner med godt rennomme og der de mener de kan få det beste utdanningstilbudet. USN skal ifølge årsrapporten derfor arbeide systematisk for at tilbudet til kommende *studenter oppleves som det beste i sektoren*.

Porsgrunn kommune har de siste årene hatt en befolkningsvekst langt under gjennomsnittet, spesielt innen de yngste aldersgruppene i befolkningen[13]. Porsgrunn kommune opplever imidlertid en økt boligutvikling og massiv infrastrukturinvestering i kommunen og regionen.

6.2 Trender i tiden

Det er en rekke samfunnstrender og utviklingstrekk som er relevante for campusutvikling i Norge og i Porsgrunn, slik som:

- Globalisering og internasjonalisering
- Digitalisering
- Økt fokus på tverrfaglighet og endrede kompetansebehov
- Nye arbeids- og læringsformer.
- Bærekraft – miljø, økonomisk og sosialt
- Innovasjon og teknologisk utvikling – gir raske endringer
- Konkurranse internasjonalt, nasjonalt og regionalt
- Ønske om bredt utvalgt av tilbud/servicefunksjoner
- Samarbeid med eksterne

Kvalitet innen høyere utdanning og forskning har i stor grad handlet om studietilbud, lærekrefter, forskningsmidler, kompetansemiljøet og fasiliteter. I tråd med et økende fokus på campusplanlegging og det fysiske miljøets betydning har attraktive og gode campuser blitt en viktig innsatsfaktor og en potensiell konkurransefordel i kampen om nye studenter og attraktive forskere. Videre utfordres universitetene og høyskolene stadig med raske endringer innen teknologi og omstillinger mot nye arbeids- og læringsformer.

Nye krav og fokus på bærekraft og forventninger fra studenter og ansatte til servicetilbud og tilgjengelighet legger press på virksomhetene til en mer miljøvennlig og urbant rettet campusutvikling enn tidligere. For nyere campusplaner i Skandinavia er det økt fokus på:

- å utnytte potensialer i eksisterende bygningsmasse fremfor etablering av nye bygg
- å utvikling en funksjonsblanding på campus
- å utbedring infrastrukturen for å øke attraktiviteten til campusene

6.3 Strategisk campusutvikling – omgivelser som strategisk virkemiddel

En internasjonal hovedtrend de siste årene innen utvikling av institusjoner for høyere utdanning er strategisk campusutvikling[14]. Undervisning, kunnskapsutvikling og forskning utvikler seg og antar nye former. Utvikling av campusene handler nå i større grad om å bruke de fysiske omgivelsene som et strategisk virkemiddel til å bygge opp om institusjonens mål og visjoner. Slik lager campusutviklingsplaner et rammeverk for det framtidige fysiske miljøet på campus. Planen er også viktig for å koble campus på resten av samfunnet, på nærliggende bystruktur, transportløsninger og for å utløse mulige synergieffekter mellom campus og studiestedet.

6.4 Campus i interaksjon med studiestedet

Hvordan en campus utformes virker inn på hvordan det vil oppleves som relevant lokalt, regionalt og nasjonalt. Universiteter og høyskoler er svært viktige samfunnsaktører og arbeidsgivere i lokalsamfunnet.

Det er en tendens til at attraktive campuser nærmer seg byens tilbud, når det kommer til tilbud og servicefunksjoner. Det er økte forventninger og ønsker fra studenter og ansatte om valgfrihet og et bredere

[14] Lillejord S., Børte K., Nesje K., & Ruud E. (2017). Campusutforming for undervisning, forskning, samarbeid

tilbud enn tidligere. En større variasjon i funksjoner, tilbud og en mer «urban følelse» brukes for å tiltrekke seg nye studenter i konkurranse både nasjonalt og internasjonalt. I en verden med større valgmulighet i studievalg og studiested, vil også studiestedets attraktivitet spille inn i denne konkurransen.

Utviklingspotensialet på campus må sees i sammenheng med stedsutvikling og transport/mobilitet.

6.5 Mobilitet – valg av transportløsninger i campusutvikling

I delplanen forstås infrastrukturen som nettet av faste anlegg mellom byggene på campus, slik som kjøre-, gang og sykkelveier, vann og ledningsnettet. Infrastrukturen sammen med landskapet mellom byggene kobler funksjonene på campus sammen. Hvordan byggene er plassert i forhold til hverandre og på campus legger føringer for hvordan mellomrommene på campus kan utformes og legge til rette for interaksjon mellom menneskene som bruker og beveger seg gjennom området.

Figur 19: Økt fokus på sykkel kan sees i flere campusutviklingsplaner de siste årene.

Mobilitet og campusutvikling gis i økende grad mer fokus i campusplanlegging. Nasjonale målsetninger for god areal- og transportutvikling sier at all økning innen transport skal tas med kollektiv, sykkel og gange. Målsetninger for å nå de nasjonale klimamålene setter krav til nullutslipp for personbiler fram mot 2030. Dette påvirker også hvordan vi tilrettelegger for transport til og fra viktige institusjoner som universitet og høyskoler.

Løsninger for delingsøkonomi har hatt en rask vekst i sammenheng med tilgang på nye digitale løsninger. Også innenfor mobilitet gjør dette seg gjeldende blant annet gjennom bildeling (personlig bildeling og tradisjonell bildeling), bysykkelordninger, og tjenester som f eks. Uber. Delingsmobilitet har også påvirkning på oppfyllelse av nullvekstmålet særlig i de større byområdene.

6.6 Livet på campus – et faglig og sosialt møtested

Vi er ikke lenger like bundet til geografiske og kulturelle grenser, og det er økte muligheter for tverrfaglig og internasjonalt samarbeid i dagens samfunn. Dette betyr også at det ikke er like nødvendig å alltid være fysisk til stedet på campus, noe som er en utfordring for mange institusjoner. Likevel spiller campus fortsatt en viktig rolle for studentene som faglig og sosialt møtested og studieplass. Undersøkelser viser at studietilbud, faglig renomme og spissede forskningsfelt veier fortsatt tyngst i valget av institusjon for studentene, men det fysiske studiemiljøet spiller også inn når studentene velger.

En økende tendens blant norske studenter er at stadig flere sliter med ensomhet og utenforskap. Den nasjonale undersøkelsen for studenthelse og trivsel (SHoT-undersøkelsen) konkluderte i 2018 med at 1 av 3 studenter sliter med ensomhet. Videre er det en økning i antall som sliter med overvekt, psykiske plager og selvskading eller selvmordstanker. Psykiske plager og økt ensomhet er nå tematikk som de fleste utdanningsinstitusjonene og samskipnadene tar på alvor. Her spiller også tilrettelagte formelle og uformelle møteplasser og tilbud en viktig rolle.

Samskipnadene jobber aktivt med en rekke tilbud til studentene og å bygge opp om et godt studiemiljø er en av deres samfunnsoppdrag. I tillegg til å organisere studenttilbud og andre tjenester er etablering av studentboliger sentralt for samskipnadene, enten på campus eller andre stedet på studiestedet. En undersøkelse av nordiske studenters boforhold gjennomført av Nordiske foreningen for studentbostedsaktører (NSBO) viser at det er et behov for flere studentboliger i alle de nordiske landene. I Norge varierer behovet fra studiested til studiested. Norsk studentorganisasjon (NSO) mener det fortsatt er et stort behov for studentboliger i Norge. NSO mener det bør bygges 3000 nye boliger årlig til 20 % målet for antall studenter som har studentbolig er dekket. Trenden i Norge er også at færre studenter står i kø for å få studentbolig. Dette på tross av at Norge de siste årene har en økende satsning innen tilskudd til nye studentboliger.

Trenden innen studentboligutvikling i dag er å samle studentene mest mulig nær eller på campus eller i byen for å legge til rette for studentmiljøet med de ringvirkningene sentral beliggenhet gir. Studentene vektlegger nærhet til tilbud, kollektivtransport og servicefunksjoner og stiller høyere krav enn før til hvor de velger å studere og bo basert på dette.

7 Mobilitet

Mobilitetsplanlegging i tidlig fase skal bidra til en god helhetlig utvikling der nye prosjekter lokaliseres riktig for å tilrettelegge for ønsket reisevanefordeling. Utover å ha betydning for lokalisering har transportbehov og tilrettelegging for ulike reisemidler mest å si for hvordan folk ønsker å reise og faktisk reiser. Kunnskap om reisevaner og fysisk utforming skal samlet gi et bilde av utfordringer og muligheter for å oppnå ønsket reisemiddelfordeling.

SSN ønsker å lokalisere flere studentboliger på eller i nærheten av campus. Lokalisering er dermed mindre utslagsgivende enn tilretteleggingen for ulike reisemidler.

Reiser til og fra arbeid utgjør en betydelig andel av alle enkeltreiser. Arbeidet med mobilitetstiltak skal ende med anbefaling av konkrete tiltak for å tilrettelegge for at flere av reisene skjer ved kollektivtransport, gang og sykkel. Tiltak knyttet til mobilitet i denne planen er vist i kap. 3. Mobilitetsanalysen med tiltak kan også brukes av kommunen som grunnlag for å gjennomføre tiltak i planen eller søke midler til gjennomføring av tiltakene i denne planen.

En vesentlig del av mobilitetsanalysen har vært gjennomføring av reisevaneundersøkelsen som ble gjort av Multiconsult høsten 2019 (se vedlegg 2). Utover dette er dagens situasjon for kollektivtilbud, parkeringsmuligheter, tilrettelegging for gående og syklende undersøkt, og det er sett på gjeldende føringer, planer og prosjekter som berører mobilitet rundt og på campus og trender innen mobilitet og mobilitetsplanlegging.

7.1 Oppsummering av gjeldende føringer

De offentlige føringene for areal- og transportplanlegging anbefaler utvikling av transportsystem som er:

- trafikksikkert, spesielt for myke trafikanter
- bidrar til omstilling til lavutslippssamfunnet
- bidrar til økt fremkommelighet

Målene for mobilitet i Bypakke Grenland konkretiserer de overordnede føringene ytterligere:

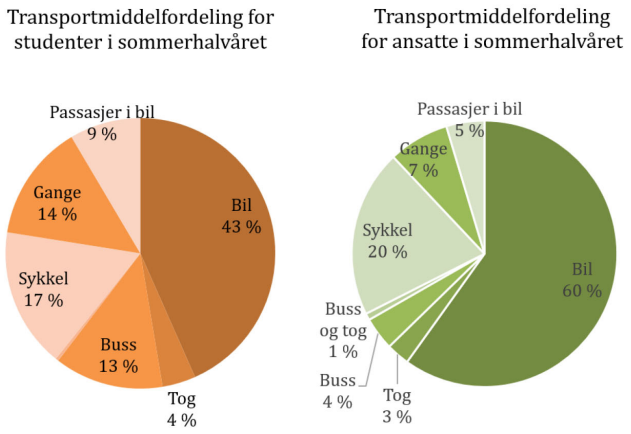
- Enklere og tryggere å være syklist og gående
- Enklere å ta bussen til skole/jobb og i fritiden
- Trafikken skal bli tryggere og mer effektiv
- Tiltakene skal gjøre bymiljøene triveligere
- Tiltakene skal være med på å redusere den negative klimapåvirkningen i Grenland.

7.2 Dagens reisemidler

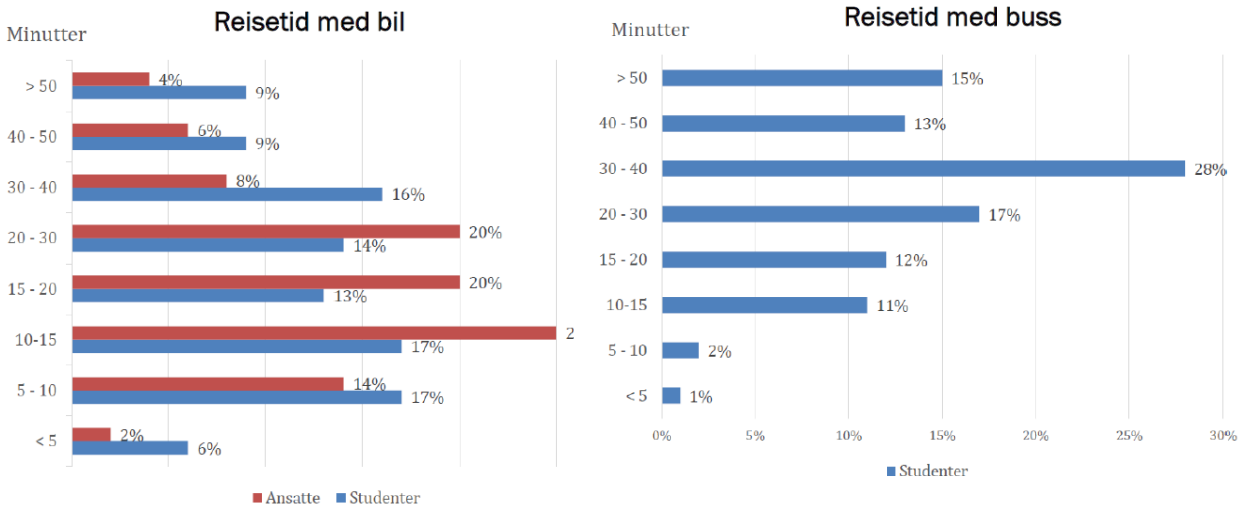
Det er flere mulige reisemidler som kan benyttes til og fra campus avhengig av hvor du kommer fra. For de som bor i nærområdene er sykkel og gange til campus mulig. Porsgrunn stasjon ligger ca. 1 km og 10-15 min gangavstand fra campus og enkelte av studentene benytter tog som reisemiddel. Bussterminalen i Porsgrunn er lokalisert ved jernbanestasjonen og en andel av studentene som bor mer lokalt bruker buss. Reisevaneundersøkelsen viser at de ansatte ved USN Porsgrunn i liten grad bruker kollektivtransport. Hovedvekten av de ansatte og studentene kjører bil til og fra campus og det er godt tilrettelagt for bil med parkering og adkomst for bil.

Tilgjengelighet for lengre kollektivreiser er relativt god til og fra campus siden jernbanestasjonen ligger nært campusområdet. Kollektivtilbudet er likevel begrenset i sin attraktivitet da det kun er en bussrute som går til og fra campus, det er relativt lang reisetid også innen korte avstander og for flere innebærer det bytter av buss underveis i reisen. Det er også flere som har begrenset med tilgang til kollektivtransport fra hjemmet og derfor ikke vurderer buss eller tog som et alternativ.

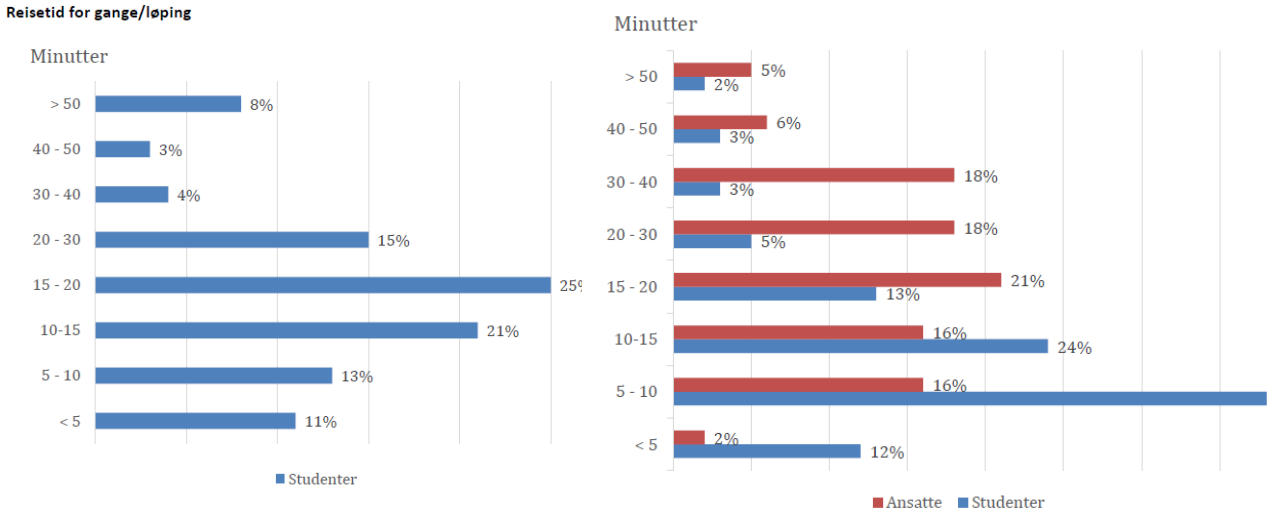
Campus har god parkeringsdekning, med parkering på bakkeplan tilknyttet flere av byggene. Parkering er gratis i dag, men alle må registrere bilene, enten ved ankomst eller i form av en langtidsavtale. Registrering og fornying av parkeringsavtale kan gjøres på nett, og er godt tilgjengelig. Per i dag er det registrert omlag 2220 parkeringsavtaler, hvorav ca. 120 er servicebiler. Flere har registrert to kjøretøy knyttet til samme avtale. I 2018 ble det registrert 17 452 dagsparkeringer. Andelen dagsparkering er høyest ved studiestart på høsten og ved seminarer på våren. Andelen er minst i månedene november, desember og januar.

Figur 20: Sammenligning av transportmiddelfordeling mellom studenter og ansatte. Kilde: reisevaneundersøkelsen.

Figur 21 Reisetid for bil og buss, studenter og ansatte
Kilde: reisevaneundersøkelsen

Figur 22 Reisetid gange og sykkel, studenter og ansatte.
Kilde: reisevaneundersøkelsen.

7.3 Reisevaner

Reisevaneundersøkelsen som ble gjennomført høsten 2019 hadde som formål å avdekke reisevanene og reisepreferansene til studenter og ansatte. Spørreundersøkelsen ble distribuert til 2376 studenter og 496 ansatte ved USN Porsgrunn i oktober 2019. Undersøkelsen viste at ansatte kjører oftere bil til campus, og studentene bruker i større grad buss, gange og sykkel som fremkomstmiddel. Det er ingen vesentlige forskjeller mellom reisevaner i sommerhalvåret og reiser i vinterhalvåret (se figur 16).

Buss oppleves som et lite effektivt fremkomstmiddel mellom bosted og campus. De som har reist med buss og vil til campus oppgir at de sparer mye tid på å velge bil fremfor buss. Både reiser med buss og tog tar generelt lang tid, og bussrutene som er vanligst brukt er M2 Skjelsvik o/Eidanger og M2 Falkum o/Tollnes.

Undersøkelsen hadde en svarprosent på 29 %, som utgjør en feilmargin på ca. 3 % med et konfidensnivå på 95%. Det betyr at vi kan si med 95 % sikkerhet at dersom alle hadde svart ville svarene være innenfor +/- 3 % av resultatene som fremkom i undersøkelsen.

Viktige funn fra reisevaneundersøkelsen:

Sykkel og gange: Færre enn forventet har tilgang til sykkel eller elsykkel og det er prosentvist et lavt tall som har forsøkt å bruke sykkel til og fra campus. Blant studentene er det 40 % som har daglig tilgang til sykkel og 4 % som har daglig tilgang til elsykkel. Likevel er det bare 22 % av studentene som har prøvd å sykle til campus Porsgrunn. Blant de ansatte er det 49 % som har tilgang til sykkel og 10 % som har tilgang til elsykkel. Det er omtrent like mange som sykler blant studentene og blant de ansatte.

Det er kun 27 ansatte som har gått mellom bosted og campus, mens hele 150 studenter har gått til campus. På spørsmål om hvor ofte har studentene svart at 26 % reiser 5-7 dager i uka og 21 % 3-4 dager i uka.

De som oppgir at de ikke sykler eller at de sykler sjeldnere enn 3 dager i uka har fått spørsmål om grunnene til at de ikke sykler oftere. De vanligste grunnene til at respondentene ikke sykler oftere er lang reisetid (45 %). Samtidig sier 44 % at de vil bruke kortere eller samme tid på å sykle som på å kjøre bil.

Ut fra reisevaneundersøkelsen virker det å være et mulig belegg for en delingsordning for sykkel. Potensielle brukere vil være begrenset til de som bor på steder det er mulig å opprettholde en delingsordning.

Det er flere alternative veier for myke trafikanter inn til campus. Alternativene er egnet for gang- og sykkeltrafikk, men det klart «korteste veien» eller mest effektive traseen mellom campus og byen mangler. Lesbarheten for gående og syklene er noe utbedret gjennom wayfinding-prosjektet.

Personbil: 83 % av de ansatte oppgir at de har tilgang til bensin- eller dieselbil og 26 % at de har tilgang til elbil. Det er mange av studentene som har tilgang til bil og mange har også prøvd å kjøre bil til campus. Trolig er reisetid en viktig grunn til at mange velger bilen, spesielt over kollektivalternativer.

Det er en del sjåfører som tar med seg en eller flere passasjerer som også skal til campus Porsgrunn når de kjører bil, selv om de fleste ikke gjør det. Det er ca. 60 % av de ansatte som kjører bil og 5 % som er passasjer i bil. For studentene er det 43 % som kjører bil og 9 % som er passasjer i bil. Resultatene må ses i lys av at det er mange som ikke kjører til campus hver dag, og disse faktisk kan ha med seg passasjerer hver gang de kjører til campus.

Kollektivtransport: Det er flere studenter som velger å gå og reise med buss enn for de ansatte. Det er en relativt liten prosent som tar tog, 3 % blant de ansatte og 4 % blant studentene. Det er imidlertid få som har svart at de reiser med tog både blant de ansatte og studentene, så resultatene for hyppighet av bruk av tog er svært usikre. Men vi kan likevel ut fra svarene til studentene anta at mange som reiser med tog til campus har brukt mer enn 50 min på reisen.

Det er i hovedsak studentene som reiser med buss. Av de som oppgir at de reiser med buss oppgir mange at de brukte mer enn 20 min på reisen. Bussruten flest ansatte og studenter bruker er M2 Skjelsvik o/Eidanger. På spørsmål om busstidene passer med timeplanen har studentene som bruker buss svart i stor grad enten godt eller sånn passe.

Mange av de som har prøvd å reise med buss til campus har opplevd at denne reisen har tatt vesentlig lenger tid enn reisen har tatt med bil. Hele 53 prosent av de som har reist med buss og bil til campus, oppgir at de har spart 15 minutter eller mer tid ved å velge bil fremfor buss på samme reise.

7.4 Samlet vurdering av dagens tilbud og konklusjon

Dagens tilbud innen reiseveier og reiser mellom byen eller der folk bor og campus oppsummeres i punktene under:

- Det er et potensial for økt bruk av sykkel. Tilgang til sykkel er lav sett i forhold til nasjonale spørreundersøkelser og i forhold til Grenland. For USN er tallene 40 % for studentene, og 49% for de ansatte.
- Tog benyttes lite som reisemiddel til campus, og de som bruker toget er hovedsakelig studenter som bor lengre unna Porsgrunn, i Telemark eller Vestfold. De bruker ofte 50 min eller mer på sine reiser. Ansatte bruker i svært liten grad tog. Studentene bruker mer kollektivtransport enn de ansatte og i hovedsak bussen. Likevel er det mange som svarer at bil tar betraktelig kortere tid enn å ta buss. God tilrettelegging og tilgang til bil gjør at det trolig er vanskelig å få flere over på kollektivtransport uten å legge begrensninger på bilkjøring.
- For å nå ønsket reisemiddelfordeling må tilbudet knyttet til kollektiv-, gang- og sykkeltrafikk være godt nok til å oppleves som et reelt alternativ.
- I dag er sykkelandelen i Grenland på 6 %. USN har en betydelig høyere sykkelandel, og på bakgrunn av funnene i undersøkelsen kan en gå ut ifra at flere kan vurdere å bruke sykkel fremfor bil hvis forutsetningene endrer seg. Sammenligningen av reisetid mellom sykkel og bil som transportmiddel viser dette potensialet. Det er også stor interesse for en bysykkelordning, og tilgangen til sykkel er relativt lav.

8 Lokalisering av studentboliger

Lokaliseringsanalysen ligger i fullstendig versjon i vedlegg 3 og det gis i dette kapitelet en kort oppsummering av analysen. Hensikten med lokaliseringsanalysen er å i tidlig fase kunne lage et grunnlag for beslutning om en fremtidig plassering av studentboliger. Fremtidig lokalisering bør styrke campus sin kobling mot Porsgrunn sentrum og bygge opp under en ønsket utvikling for Studentsamskipnaden i Sørøst-Norge (SSN), USN, Statsbygg og for Porsgrunn kommune.

8.1 Bakgrunn og føringer

SSN tilbyr en rekke tjenester og servicetilbud til studentene ved campus Porsgrunn. En av studentsamskipnadens viktigste oppgaver er å tilby studentboliger til sine studenter.

SSN har gjennom de siste årene hatt et tett samarbeid med USN og Statsbygg om campusutvikling, og utbygging av nye campusnære studentboliger utgjør en viktig del av denne strategien. Det er ikke et prekært behov for studentboliger i Porsgrunn i dag, men eksisterende studentboliger ligger spredt og er foreldet med lite egnet funksjon for dagens behov. Når SSN velger å bygge nytt er hovedfokuset å legge til rette for boliger som kan bidra til et sosialt bomiljø for studentene, samt å bygge bærekraftige løsninger. Det er stipulert et boligbehov fra SSNs side på omlag 200 - 300 boliger. Det kan være aktuelt for SSN å integrere andre funksjoner som utadrettede virksomheter eller tjenester i 1 etasje.

Viktige premisser for studentboligene til SSN har vært:

- å fokusere på bruk av massivtre i sine byggeprosjekter.
- å bygge arealeffektivt; opprette større boligbygg fremfor småhusbebyggelse som vi har mye av fra før.
- å etablere campusnære studentboliger som gir et mindre miljøavtrykk med tanke på transportbehov.
- å bygge studentboliger uten parkeringsplasser der det bygges campusnært, men legges opp til gode løsninger for bruk av sykkel (sykkelstall, sykkelverksted osv.) og HC-parkering.

8.2 Metode

Det er ikke vurdert andre tomter for dette studentboligprosjektet utenfor avgrensningen. Kriteriene for valg av prosjektavgrensning har vært *Umiddelbar nærhet til campus, plass til ca. 200-300 studentboliger* og at *det må bygges arealeffektivt.* Det er ikke foretatt et åpent tomtesøk i markedet for å avdekke eventuelle andre aktuelle tomter da nærhet til campus har vært essensielt i analysen.

Følgende prosesser/metoder er gjennomført for analysen:

- Informasjonsinnhenting
- Utforming av vurderingstemaer med kriteriesett
- Utvelgelse av ulike alternativer
- Evaluering av alternativene mot kriteriene
- Sammenstilling og sammenligning av alternativene
- Anbefaling av en eller flere alternativer.

De ulike alternativene vurderes ut fra de ulike temaene i figuren under. Det er valgt å vekte alternativene opp mot det enkelte tema etter en skala for god, middels og dårlig måloppnåelse. Studentboligene bør støtte opp om en ønsket utviklingsretning og arealutvikling på campus. Dette skal ivaretas gjennom blant annet temaet Stedsutvikling. Tomtenes egnethet vurderes ut fra temaer knyttet til egnethet for utbygging generelt og bruk til studentboliger spesielt.

Temaene som vurderes er en del av beslutningsgrunnlaget og er forhold knyttet til de ulike alternativenes stedsspesifikke og reguleringsmessige forhold. Vurderingene skal vise hvor det er mulig konflikt mellom utbygging for studentboliger og viktige verdier, hensyn eller kostnadsmessige konsekvenser.

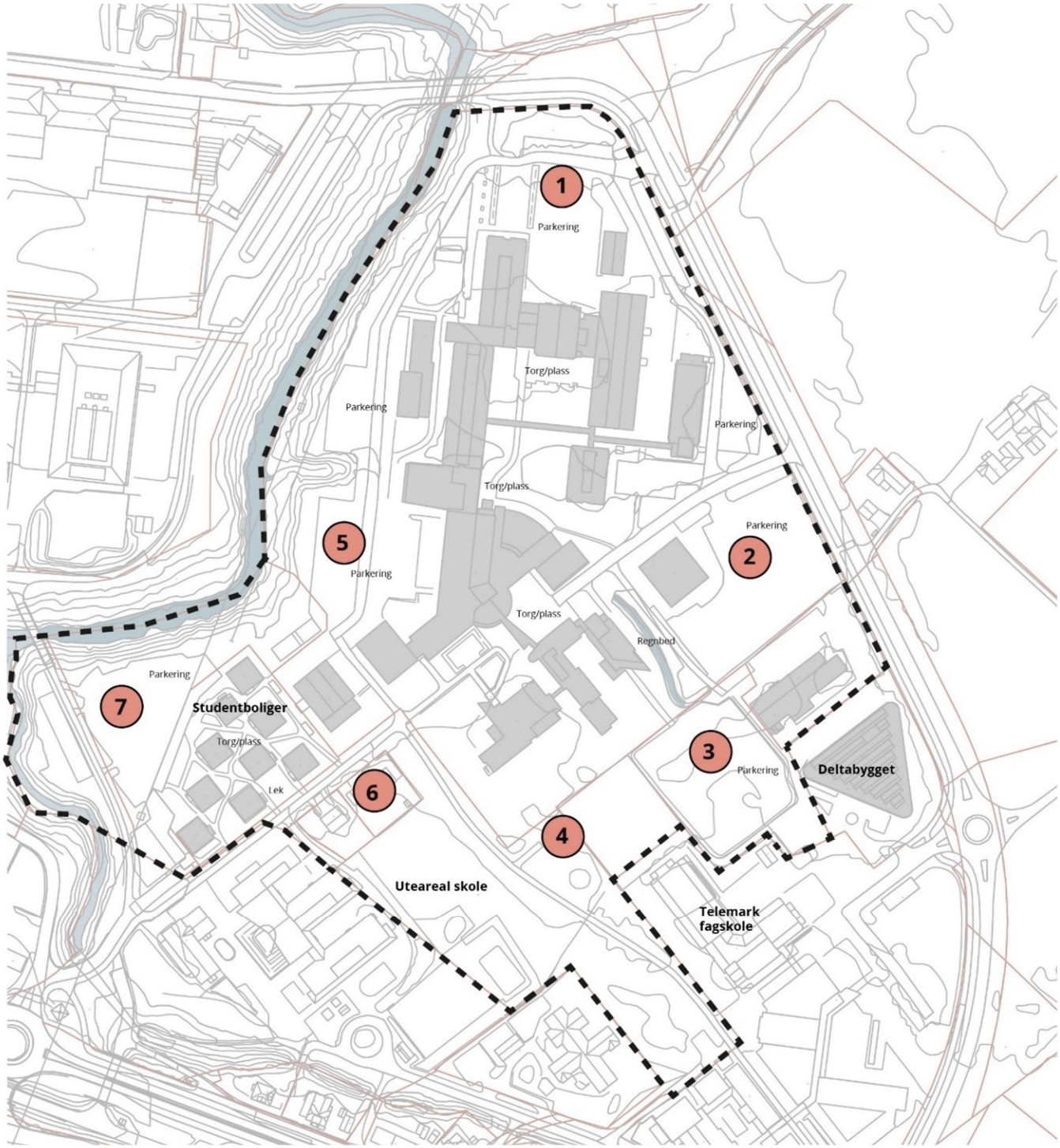

Figur 23: Vurderingskriterier med undertema for vurdering av lokalisering.

8.3 Avgrensning og alternativene

Følgende alternativer er tatt med i analysen:

1. Eksisterende parkeringsplass og areal mot Kjølnes ring, gbnr: 45/28
2. Parkeringsområde øst for studenthuset, gbnr: 45/28
3. Parkeringsområde sørvest for BI-bygget, gbnr: 44/154
4. Grøntareal sør for Sim-sentret, nord for Telemark fagskole, gbnr: 44/4 og 44/180
5. Parkeringsområde vest for bygg B mot Leirkup, gbnr: 45/28
6. Privatboliger og grøntareal, gbnr: 44/4, 46/518, 46/517
7. Parkeringsområde nordvest for eksisterende studentboliger, gbnr: 44/177

Figur 24: Oversikt over ulike alternativer for lokalisering av studentboligene.

8.4 Oppsummering og anbefaling

Aktuelle alternativer for etablering av studentboligene:
Basert på lokaliseringsanalysen fremstår alternativ 2 og 3 som de mest aktuelle plasseringene for nye studentboliger på campus. Alternativ 2 scorer best av alle alternativene. Det som trekker ned er flom, grunnforhold og reguleringsrisiko, som gjelder for samtlige alternativ. I tillegg gir alternativ 2 en litt lengre avstand til byen og kollektivtransport (busstopp og jernbanestasjon).

I et mer langsiktig perspektiv vurderes alternativ 6 som et godt alternativ for utvikling, men som potensielt krever en lengre prosess. Dette på grunn av avklaringer knyttet til eiendomsforhold og reguleringsforhold. Området kan være en viktig fremtidig utvidelse for universitetet i utstrekning mot byen. Dette området er også vurdert som for lite til å kunne dekke arealbehovet for studentboligene.

Mindre aktuell for studentboliger i nærmeste fremtid:
Alternativene 1 og 4 vurderes av ulike grunner som medium aktuelle. Alternativ 1 har begrensninger i forhold til å koble seg til eksisterende bygg og funksjoner, og kan medføre en del fordyrende tiltak knyttet til vei og adkomst. I tillegg ligger alternativet nær Leirkup med fare for flom og erosjon.

Alternativ 4 scorer dårligere på grunn av vanskelig adkomst, nedbygging av grønnstruktur og at bygg blir liggende litt bak universitetet og den sentrale aksen på campus. I tillegg vil det trolig være vanskelig å få frigitt deler av tomten, da Telemark fylkeskommune nå vurderer om de har behov for eiendommen til utbygging av Porsgrunn videregående skole. Det er likevel viktig å understreke at alternativ 4 kan være et godt alternativ for plassering av studentboliger, som fortetter på campus og Kjølnes og bygger opp om eksisterende gang- og sykkelveier.

Alternativer vurdert som uaktuelle:
Alternativene 5 og 7 vurderes som uaktuelle for studentboliger basert på at nærhet til høyspentlinje og elva med sine hensyns- og faresoner legger store begrensninger for utviklingen. I tillegg vurderes disse alternativene spesielt utfordrende med tanke på grunnforholdene. Et bygg i ønsket dimensjon som 200-300 hybelenheter vil være vanskelig å oppfylle på disse områdene. Alternativ 7 og 5 betraktes også som uaktuelle plasseringer for SSN.

Figur 25: Utvikling mot alternativ 2, 3, 4 og 6 ser ut til å kunne styrke den sentrale aksen på campus.

Figur 26: Utvikling mot alternativ 7, 5 eller 1 bidrar til at utviklingen flyttes mot vest eller nord. Alternativene vurderes som uaktuelle.

9 Oppfølging av campusplanen

Denne delplanen for byplan og mobilitet skal støtte opp under USN sin overordnede strategi med utgangspunkt i at den fysiske campus er institusjonens innsatsfaktorer. Det er derfor viktig at planen kan fungere som et reelt styringsverktøy både for USN og Statsbygg,

Videre er det viktig at denne planen kan være et bidrag inn i den helhetlige campusstrategien for USN med planlagt oppstart i 2020. Campusstrategien blir trolig etterfulgt av en komplett campusutviklingsplan for studiestedet Porsgrunn.

9.1 Problemstillinger til campusstrategi for USN og campusutviklingsplan for USN Porsgrunn

USN Porsgrunn har ikke per dags dato et økt arealbehov og har dekket sine behov innenfor eksisterende bygningsmasse. USN har heller ikke et mål om stor vekst for studiestedet Porsgrunn, men ønsker å opprettholde et stabilt studentantall slik det er i dag. Mulige behov knyttet til eksisterende arealer inne og eventuelle nye arealer bør vurderes nærmere i den helhetlige campusstrategien og påfølgende campusutviklingsplan for studiestedet Porsgrunn.

Flere studentboliger sikrer et rimelig og forutsigbart boligtilbud for studentene. Studentboligutbygging er også viktig for å sikre Porsgrunn som en god universitetsby.

Det fremtidige arbeidet med helhetlig campusstrategi for USN og påfølgende campusutviklingsplan må ta hensyn til den pågående planleggingen for nytt knutepunkt i Porsgrunn og plassering av ny jernbanestasjon. Nye viktige føringer fra dette arbeidet må legges til grunn i arbeidet for å bedre forbindelseslinjene mellom campus og byen, herunder søke å redusere faktisk og opplevd avstand. Fremtidig arealbruk og funksjoner i knutepunktsområdet vil ha mye å si for hvordan det vil oppleves å være syklist og fotgjenger langs Vallermyrvegen.

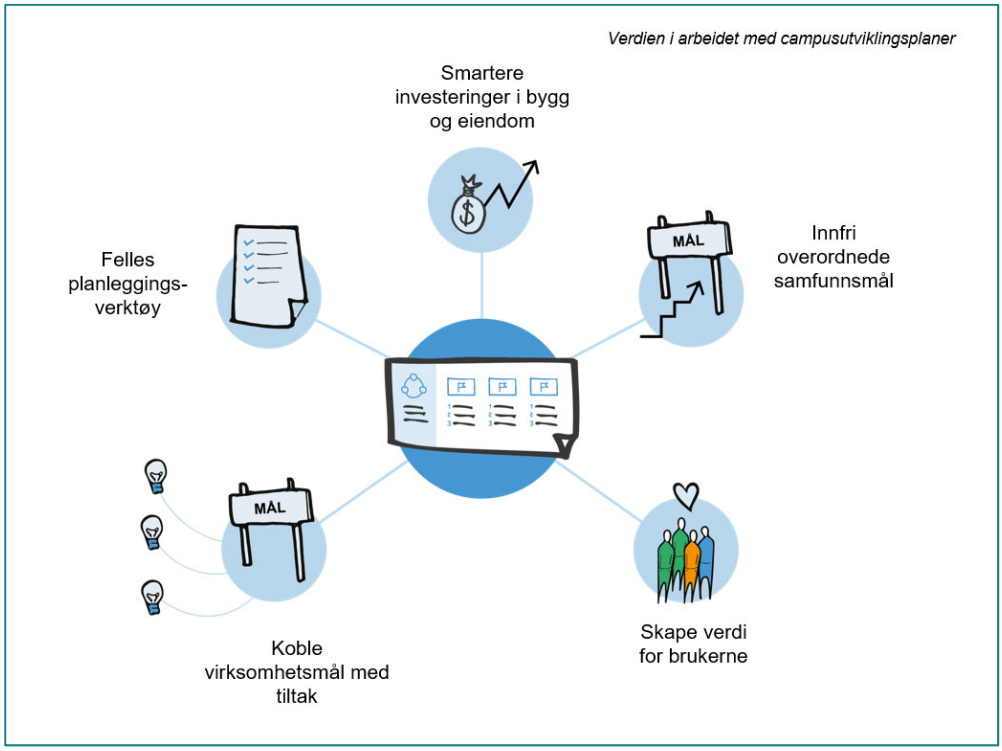
Erfaringsoverføring mellom de ulike campusene til USN vil være viktig i det videre arbeidet med campusstrategi og campusutviklingsplaner for hvert enkelte campus.

9.2 Finansiering

SSN vil finansiere en eventuell bygging av studentboliger.

Utviklingsprosjekter som skal utføres på Statsbyggs eiendom for USN som en oppfølging av planen kan finansieres gjennom «kurantprosjektordningen» (brukerfinansierte prosjekter), som er et tilbud innenfor husleieordningen til statlig leietakere, eller gjennom avtale om bygningsmessige arbeider etter regning.

For prosjekter som går utover Statsbyggs eiendomsgrenser og er i samarbeid med andre aktører vil finansering måtte avklares nærmere mellom partene i hvert enkelt tilfelle.

Figur 27 Oversikt som viser ulike verdier i arbeidet med campusutviklingsplaner. Kilde: Statsbygg.

10 Kilder

Bypakke Grenland (2018), Handlingsplan 2019-2022, revisjon 2019

Bystrategi Grenland (2013), Strategi og plan for myke trafikanter i Grenland, rev. 2014.

Finansdepartmentet (2016), Utredningsinstruksen, https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/instruks-om-utredning-av-statlige-tiltak-utredningsinstruksen/id2476518/

Jernbanedirektoratet (2018), Byutredning Grenland

Klima- og miljødepartementet (2017), Klimastrategi for 2030 – norsk omstilling i europeisk samarbeid (meld. St.41 2016-2017)

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (2017), Instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor.

Kunnskapsdepartementet (2018), Tilstandsrapport for høyere utdanning 2018

Kunnskapsdepartementet (2019), NOU 2019:2 Fremtidig kompetansebehov II – Utfordringer for kompetansepolitikken.

Kunnskapsdepartementet (2018), Meld. St. 4 (2018-2019) Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2019-2028

Kunnskapsdepartementet (2017) Meld. St. 16 (2016-2017) Kvalitet i høyere utdanning – Kultur for høyere utdanning

Lillejord S., Børte K., Nesje K., & Ruud E. (2017). Campusutforming for undervisning, forskning, samarbeid og læring - en systematisk kunnskapsoversikt. Oslo: Kunnskapssenter for utdanning, www.kunnskapssenter.no

Lovdata, Lov om universiteter og høyskole (2015) (Universitets- og høyskoleloven)

Lovdata (2010), Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning

NSBO, 2018, Nordic report 2018

Nye Veier, Nyhetssak, https://www.nyeveier.no/nyheter-fra-prosjektomr%C3%A5dene/nyheter/e18-soeroest/ny-e18-gjennom-porsgrunn-er-finansiert-og-byggeklar/

Porsgrunn kommune, Kommuneplanens arealdel 2018-2030, Estetisk veileder for Porsgrunn, Høringsforslag 18.05.2018.

Porsgrunn kommune, kommuneplanens samfunnsdel 2013-2025, vedtatt 09.2013.

Porsgrunn kommune (2018), Mulighetsstudie for Knutepunkt Porsgrunn

Porsgrunn og Skien kommune, Kommunedelplan for Klima og energi 2018-2025

Porsgrunn kommune, Trafikksikkerhetsplan 2018-2021

Porsgrunn kommune (2018), Estetisk veileder for Porsgrunn, Høringsforslag 18.05.2018.

Samferdselsdepartementet (2017), Nasjonal transportplan 2018-2029.

Statens vegvesen, Byutredning trinn 2 – Case Grenland. Rolledeling mellom transportformene i et mellomstort byområde, https://www.vegvesen.no/_attachment/2714922/binary/1329937?fast_title=Byutredning+trinn+2+Grenland.pdf

Statens vegvesen, Den nasjonale reisevaneundersøkelsen 2018, https://www.vegvesen.no/fag/trafikk/transport/reisevaner/reisevaner-2018

Statsbygg, Miljøstrategi 2019-2020

Telemark fylkeskommune (2016), Regional planstrategi 2016-2020

Telemark fylkeskommune (2018), Regional plan for folkehelse i Telemark 2018-2030

Telemark fylkeskommune (2015), ATP Telemark 2015-2025

Universitetet i Sørøst-Norge (2017), Strategiplan for USN 2017-2021

Universitetet i Sørøst-Norge, Utviklingsavtale med Kunnskapsdepartementet, https://www.usn.no/om-usn/utviklingsavtalen/

Universitetet i Sørøst-Norge, Nøkkeltall, https://www.usn.no/om-usn/nokkeltall

Databaser brukt til innhenting av informasjon:

- Database for statestikk om høgre utdanning, https://dbh.nsd.uib.no/
- Miljøstatus, https://miljostatus.miljodirektoratet.no/
- Statistisk sentralbyrå, https://www.ssb.no/
- Studentbarometeret, http://www.studiebarometeret.no/no/

Tabell 1: Liste over prosjektdeltakere

Gruppe/rolle:	Deltakere m. rolle
Styringsgruppa	Johnny Thorsen, Universitetet i Sørøst-Norge Hans Erik Stormoen, Studentsamskipnaden i Sørøst-Norge Per Sortedal, Porsgrunn kommune (tidligere rep. ved Øistein Brinck og Per Wold) Kjetil Lehn, Statsbygg Nina Ødegaard, Statsbygg
Prosjektgruppa*	Anette Røssum Bastnes, prosjektleder Statsbygg Hanne Leere, Statsbygg Christian Berg, Studentsamskipnaden i Sørøst-Norge Runar Gran, Universitetet i Sørøst-Norge Morten Østby, Universitetet i Sørøst-Norge Lars Martin Sørli, Porsgrunn kommune Ebba Friis Eriksen, Porsgrunn kommune Elise Brændaas, Porsgrunn kommune Ida Therese Grande, Link Arkitektur Linn Authen Hjerpeaasen, Link Arkitektur Gunnar Vatnar, Link Arkitektur
Referansegruppa eksternt	Erika Klein, Statens vegvesen Knut Buer, Telemark fylkeskommune Hanne Birte Hulløen, Telemark fylkeskommune Thor Kristiansen, Vy Stein Olav Ellingsen, Bane NOR Eiendom Marte Bakken Resell, Skien kommune Finn Roar Bruun, Bamble kommune Kjell Gunnar Borgeaas, Siljan kommune

* Studentene var innledningsvis representert i prosjektgruppa.

Kontaktpersoner for prosjektarbeidet:

USN ved Runar Gran

epost Runar.Gran@usn.no

Statsbygg ved Hanne Leere og Anette Røssum Bastnes

epost Hanne.Leere@statsbygg.no

epost AnetteR.Bastnes@statsbygg.no

BILDE Hovedinngang til USN Porsgrunn, Foto: Link arkitektur AS. BILDE SIDE 2: Overdekt passasje på universitetets uteområde, foto: Link arkitektur AS. FORSIDE BAKSIDE Atriet på campus Porsgrunn. Foto: Link arkitektur AS.

STATSBYGG

ADRESSE Postboks 232 Sentrum, 0103 Oslo

BESØKSADRESSE Biskop Gunnerus' gate 6 (Byporten) 0155 Oslo

TLF. 22 95 40 00

NETT statsbygg.no

E-POST postmottak@statsbygg.no

BYGG MED MENING